

Høringsdokument

Utredning - sammenslåing av ungdomskolene
Glomfjord og Ørnes

Revidert 26.2.2024

Innhold

1.0	Innledning.....	4
2.0	Mandat og bakgrunn.....	5
2.1	Bakgrunn.....	5
2.2	Mandat.....	5
2.3	Avgrensninger.....	6
2.4	Prosess.....	6
2.5	Brukermedvirkning og dialog.....	6
2.6	Tidslinje:.....	7
2.7	Kunnskapsgrunnlaget:.....	7
3.0	Demografi.....	8
3.1	Langsiktighet i skolestrukturen.....	10
3.2	Offentlig skole og private skoler.....	11
4.0	Økonomi og gruppestørrelser.....	12
4.1	Driftsutgifter til grunnskole i Meløy i 2022.....	13
4.2	Gruppestørrelser 1-10 trinn.....	15
5.0	Vurderingspunkter.....	15
5.1	Økonomiske drivere i grunnskolen.....	15
5.2	Skolestørrelse.....	16
5.3	Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet.....	17
5.4	Gruppestørrelser, lærernormen og lærertetthet.....	21
5.5	Rekruttering av lærere i fremtiden.....	22
5.5.1	Alderssammensetning lærere.....	23
5.6	Spesialundervisning.....	24
5.7	Utgifter til lønn i skolene.....	24
6.0	Pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer.....	25
6.1	Læreplanverket og opplæringsloven gir mål og rammer.....	25
6.1.1	Mål for Meløyskolene.....	26
6.1.2	Innføring av nye læreplaner.....	27
6.1.3	Stortingsmelding 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap.....	27
6.1.4	Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis.....	28
6.1.5	Ny opplæringslov.....	28
6.1.6	En skole for vår tid.....	28
6.1.7	Oppvekstreformen.....	30
6.1.8	Kvalitet.....	30
6.2	Lærernes fagkompetanse.....	31
6.3	Vurdering av barnets beste.....	33
6.4	Skolemiljø.....	33
6.5	Minoritetsspråklige elever.....	34
6.6	Fellesnevner for fremtidens skole.....	34
7.0	Lokaler og skoleskyss.....	35
7.1	Arealutnyttelse i skolene.....	35
7.2	Bygningsstandard/arealkapasitet.....	35
7.3	Arealkapasitet ved Ørnes og Glomfjord skole.....	36
7.4	Elevgrunnlag og kapasitetsutnyttelse.....	36
7.5	Faktaark Ørnes skole.....	37
7.6	Faktaark Glomfjord skole.....	39

7.7	Skoleskyss og trafikksikkerhet	41
8.0	Lokalisering av ungdomstrinnet på strekningen Reipå - Glomfjord	43
8.1	Skolen betydning for lokalsamfunnet	43
8.2	Nærskoleprinsippet	45
8.3	Elevtall - Ørnes skole og Glomfjord skole ungdomstrinn	45
8.4	Elevens faglige miljø og valgmuligheter.	47
8.5	Tilgjengelighet i tjenestetilbudene	48
8.6	Bruk av ledig areal fremover	48
9.0	Økonomiske beregninger fra KS konsulent	49
1.	Innledning.....	51
	Bakgrunn	51
	Rapport struktur.....	54
2.	Personalkostnader	55
	Gruppestørrelse ved ungdomstrinn Meløy kommune.....	55
	Gruppestørrelse 2.....	57
	Økonomisk innsparingspotensial gruppestørrelse	58
	Spesialundervisning.....	58
3.	Skoleskyss og FDV kostnader	62
	Skoleskyss	62
	FDV kostnader	62
4.	Oppsummering økonomiske konsekvenser	65
	Scenario 1 – økonomiske effekter uten praksisendring.....	65
	Scenario 2 – økonomiske effekter med sammenslåing og praksisendring	66
	Sammenligning av de to scenarioene	67
10.0	Høring og medvirkning	69
10.1	Høringsbrev	69
10.2	Medvirkningsmøter	69
10.3	Innspill til høringen	70
11.0	Oppsummering- utredning sammenslåing av Glomfjord og Ørnes skole.....	70
12.0	Referanser	73

1.0 Innledning

Denne utredningen skal danne et faglig grunnlag for den videre debatten, og en politisk beslutning, om hvordan vi skal legge til rette for en bærekraftig ungdomsskolestruktur i nordbygda i Meløy kommune.

Utdanningsdirektoratet har gjennom rundskriv 2-2012 presisert at avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse om skolestruktur bygger på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Dette dokumentet forsøker å gi et kunnskapsgrunnlag med bakgrunn i mandat fra kommunestyret, gjennom vedtak i sak 71/23.

Utredningen tar for seg:

- Demografi
- Økonomi
- Ulike vurderingspunkter
- Pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer
- Lokaler og skoleskyss
- Lokalisering av ungdomstrinnet
- Høring og medvirkning

Utredningen er utført av administrasjon Oppvekst i samarbeid med økonomiavdelingen, samfunnsavdelingen, planavdelingen, og eksterne samarbeidspartnere.

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra nasjonale føringer, forskning og andre kommuners skolestrukturutredninger. Dokumentet vil sammen med høringsuttalelser og innspill gjennom medvirkningsprosesser, danne grunnlag for sak som skal opp til politisk behandling 13. juni.

2.0 Mandat og bakgrunn

2.1 Bakgrunn

Meløy kommune har gjennom flere prosesser både økonomisk og i forhold til rekruttering av fagpersonell til nøkkelstillinger i kommunen, erkjent at det må til en omstilling for å få sunn driftskapital og få rekruttert nok lærere med lovfestet utdanning til skolene. I dag mangler 14 % av lærerne relevant kompetanse i fagene de underviser i.¹

Oppvekst har pr i dag et omstillingsvedtak på 23 millioner for 2024, dette må hentes inn for at kommunens økonomi skal komme i balanse. Ser man på de synkende fødselstallene vil omstillingskravet bare vokse i takt med tapte inntekter i rammeoverføringene. Meløyskolen må rigges fremover slik at driften justere på en slik måte at det er samsvar mellom inntekter og utgifter.

Det har ikke vært foretatt en helhetlig vurdering av strukturelle endringer i kommunens skoler selv om elevtallet har sunket drastisk fra 2012, og det ser ut til at tallet vil fortsatt minke ifølge prognosene. Siste strukturelle endring som ble gjennomført var sammenslåingen av Neverdal skole og Spildra skole. Den private skolen på Neverdal ble etablert i etterkant av dette.

Sammenslåing av Ørnes skole og ungdomstrinnet ved Glomfjord skole sees som et av flere tiltak for å møte de samlede utfordringene vi har i skolene i Meløy i dag, med tanke på faglig kvalitet og kommunens økonomi.

Denne utredningen vil bli lagt ut på høring, og den vil sammen med høringsuttalelsene danne grunnlaget for sak som vil fremmes til politisk behandling innen juni 2024.

2.2 Mandat

Vedtak i kommunestyret 16.11.23 sak 71/23:

1. Kommunestyret vedtar igangsettelse av prosess, som har til hensikt å slå sammen ungdomstrinnene ved Glomfjord skole og Ørnes skole, der Ørnes skole blir felles ungdomsskole for alle skoleelevene.

2. Kommunestyret forutsetter at utdanningsdirektoratets retningslinje for prosess i forbindelse med endring i skolestruktur følges i den grad det finnes hensiktsmessig for å sikre involvering av relevante parter. Prosessen må involvere spørsmål stilt både fra FAU og Grendeutvalg.

På oppdrag fra kommunestyret igangsettes det nå en prosess for å få utredet konsekvenser av en sammenslåing av ungdomstrinnene ved Glomfjord og Ørnes skole, der Ørnes skole blir felles ungdomsskole for alle skoleelevene.

---

¹ [GSI - Grunnskolens Informasjonssystem \(udir.no\)](https://udir.no)

Utredningen vil bli gjort i tråd med føringer i Rundskriv 2-2012 fra Utdanningsdirektoratet (Udir) - Behandling av saker om skolenedleggelser og kretsgrenser.

Utredningen skal ut på høring og alle som berøres av sammenslåingen skal få mulighet til å uttale seg. Dette gjelder skolenes samarbeidsutvalg, foreldreutvalget, fagforeninger for de ansatte ved skolene, grendelag og organisasjoner som kan ha interesse i saken, andre brukere av skolene, elevråd og fylkeskommunen i forhold til skoleskys.

Utredningen skal gi alle berørte parter kunnskap om konsekvenser av en slik sammenslåing. Dette innebærer kunnskap om skolenes nåværende tilstand i forhold til økonomi, elevtall, pedagogisk kvalitet, fagmiljø, mottaksklasser, arealutnyttelse, bygningsstandarder og skoleskys.

Utredningen vil hente inn faktagrunnlag fra skoleporten, GSI, Framsikt og KOSTRA, og det er blir sett på nasjonale krav og føringer for skoler i Norge, og forskning på enkelte områder, for å få et så bredt bilde som mulig.

2.3 Avgrensninger

Utredningen vil i denne omgangen ikke i ta for seg sammenslåing av andre enheter, og vurderinger knyttet til dette, da det ikke vurderes som en del av oppdraget fra kommunestyret jf. vedtak i sak 71/23.

2.4 Prosess

Etter kommunestyrets vedtak i november 2023, startet administrasjon oppvekst arbeidet med utredning av denne saken. Administrasjon oppvekst vil samarbeide med økonomiavdelingen, samfunn, rektorene ved de berørte skolene, planavdelingen og de hovedtillitsvalgte om utredningen og hørings og medvirkningsprosessen. Målet er å levere en sak til politisk behandling i tråd med vedtaket som ble gjort i kommunestyret i november 23.

2.5 Brukermedvirkning og dialog

Oppvekst planlegger for informasjonsmøter med ansatte, medvirkningsprosesser med gruppearbeid i Glomfjord og Ørnes, for elever, foreldre, ansatte og tillitsvalgte. Gruppearbeidene er ment å fange opp ulike synspunkt og innspill til utredningen som jobbes med.

Elevene kan ytterligere involveres gjennom klasser og elevråd. Andre møter kan også avtales etter behov.

Målet er brukerprosesser som er informative, konstruktive og at man gjennom arbeidet kan belyses fordeler og ulemper ved en framtidig sammenslåing av ungdomstrinnene og fordeler og ulemper ved måten skolene organiseres på i dag.

Oppvekst ønsker å legge til rette for:

- Et bredt kunnskapsgrunnlag
- Medvirkning fra barn og unge, foreldre og andre som berøres.
- Gi ansatte som berøres anledning til å bli hørt i prosessen.

2.6 Tidslinje:

Dato	Oppgave/møter
29.februar	Høringen legges ut
Mars,	Medvirkningsmøter i Glomfjord og Ørnes
30.april	Høringsfrist
15.mai	Saksfremlegg sendes kommunedirektør
22.mai	Utsendelse av saken
29.mai	Driftsutvalget
30.mai	Formannskapet
13.juni	Kommunestyret

2.7 Kunnskapsgrunnlaget:

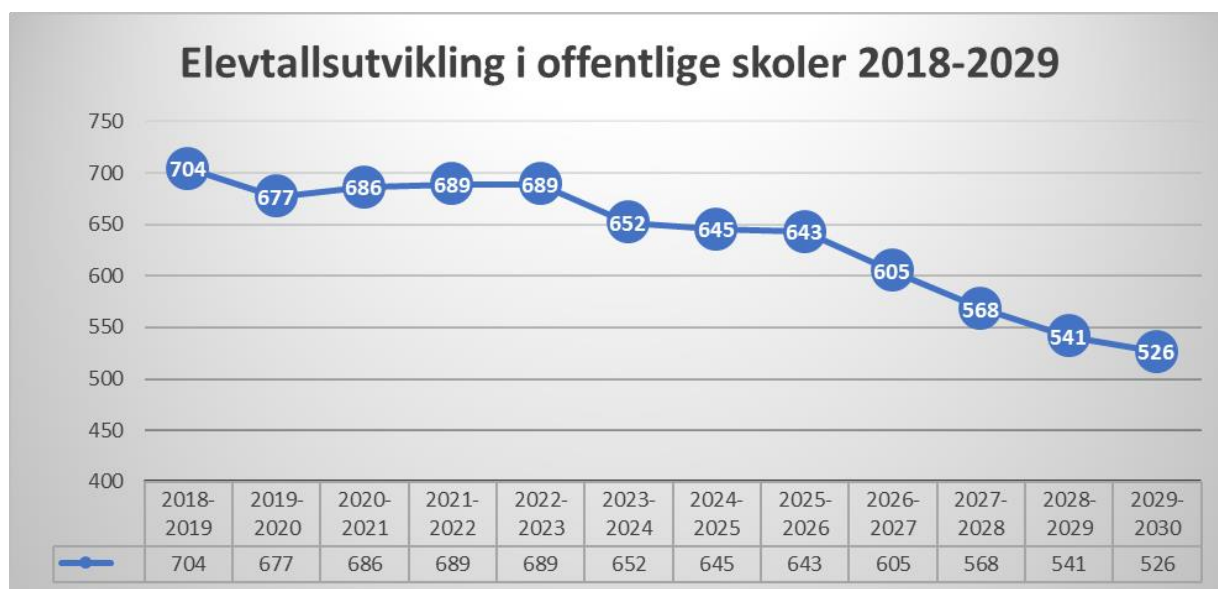
Kunnskapsgrunnlaget i dette dokumentet:

- Nasjonal statistikk, Skoleporten, Framsikt, KOSTRA, GSI og utdanningsdirektoratet.
- Demografiutvikling fram mot 2030
- Faktaark skolebygg
- Forventninger og lovkrav som ligger i stortingsmeldinger, styringsdokumenter og lovverk. Dette sees i sammenheng med tema som profesjonsfellesskap, elevsamarbeid og kompetansekrav til undervisningspersonale.
- Aktuell forskning, faglitteratur og rapporter
- Andre kommuners utredninger av skolestruktur

I tillegg vil innspill gjennom høringsuttalelser og innspill fra medvirkningsmøtene, være med som en viktig del av kunnskapsgrunnlaget og saksfremlegget, som legges frem til politisk behandling i juni.

3.0 Demografi

Det er en kjent utfordring for Meløy kommune at befolkningens alderssammensetning er i endring. Antall barnefødsler i Meløy har vært synkende gjennom lang tid. Det totale befolkningstallet i kommunen går ned, antall eldre blir flere og de unge blir færre. Denne trenden er ikke Meløy alene om, dette skjer i mange distrikts kommuner. Driften må tilpasses disse demografiske endringene, slik at det skapes gode samfunn for menneskene som bor her også fremover.

Kilde: Visma barnehage og Visma skole 15.1.24 Privatskolen er ikke tatt med i denne tabellen.

Elevtallsutvikling Meløy - historikk

	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
Reipå	51	53	62	67	137	144	73	70	62	64	64
Spildra	119	128	127	121	-	-	-	159	160	164	161
Ørnes	153	124	117	110	109	106	107	114	119	106	113
Glømfjord	147	144	146	146	139	143	157	143	145	142	147
Halsa	73	79	74	64	58	61	58	63	60	64	71
Enga	179	164	157	144	148	141	139	114	123	117	117
Meløya	23	18	17	22	34	35	26	9	11	13	11
Bolga	16	11	15	13	9	10	8	5	6	6	5
Meløy Totalt	837	794	775	751	755	756	704	677	686	689	689

Som tabellene over viser har elevtallet i Meløy vært synkende siden 2012, det var da 837 elever i grunnskolene, mens det i 2022 var 689 elever. Prognoser viser at elevtallet vil fortsette å synke i årene som kommer.

Antall elever pr klassetrinn i Meløy samlet de neste årene ut fra tall fra Visma skole og tall fra barnehagene:

I tabellene under er alle tallene hentet i Visma skole og Visma barnehage 15.1.2024, dette er levende tall som forandrer seg underveis, men de gir oss et bilde av antall elever i skolene i årene fremover.

Elevprognoser for den enkelte skole fremover:

Offentlige skoler	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Reipå skole	57	49	46	42	38	32	33
Spildra skole	152	141	134	130	116	104	109
Ørnes skole	102	112	108	102	93	95	85
Glomfjord skole	130	127	131	118	120	117	112
Halsa skole	71	66	58	44	42	35	32
Enga skole	120	129	143	148	137	136	130
Meløy oppvekstsenter	12	12	14	13	14	15	18
Bolga oppvekstsenter	7	9	9	8	8	7	7
Sum	651	645	643	605	568	541	526
privat skole							
EnSpire skole	103	103	92	90	82	74	71
EnSpire skole har i 2024 4 elever fra Inndyr, 17 elever fra Ørnes, 56 elever fra Neverdal og 26 elever fra Glomfjord.							
Totalt	754	748	735	695	650	615	597

Tall fra Visma skole og Visma barnehage, de som har plass og står på venteliste pr.1.15.24. I denne tabellen er det ikke tatt hensyn til at en det kan være et lite antall barn som ikke går i barnehage, disse har vi ikke oversikt over. Barn fra Neverdal er lagt inn på EnSpire, denne skolen er ikke tatt med i beregning av elevtall i offentlig skole, men er lagt som en egen linje. Det kan også være flere eller færre elever fra andre skoler som går der. Tallene merket med grått er tall fra barnehagene.

Som tabellene over viser har antall elever i den offentlige skolen gått ned fra 704 elever i 2018 til 651 elever i år, og det forventes at det forsetter ned til 526 i 2029. Det gir en nedgang på 178 elever, 25,3%.

Med elevene i privatskolen vil elevtallet gå ned fra 754 elever i år, til 597 elever i 2029, dette gir en nedgang i antall elever på 20,8 %. Totalt i kommunen er nedgangen på 157 elever.

Fra 2012 har antall elever gått ned fra 837 elever, sett opp mot 2029, gir det en nedgang på 240 elever, 28,7 % nedgang på 17 år.

Av barna som går i skolene og barnehagene i dag, som er grunnlag for prognosen, er det også med en del flyktningbarn som er med å holde tallene høyere. Det er i dag 26 barn i skolene, kommer 2 til i nærmeste fremtid, og 6 barn i barnehagene, 3 venter på plass. Siden kommunestyret nå har vedtatt at kommune skal ta imot færre flytninger, vil flyktningbarn ikke få like stor innvirkning på elevtallene fremover.

I SSB sin prognose for tallet på innbyggere i alderen 6-15 år anslås det at det vil reduseres fra ca. 750 i 2023 til 650 i 2028, og til 550 frem mot 2040. ²

For innbyggere i aldersgruppen 6-15 år er rammetilskuddet på ca. 140.590 kr pr innbygger. Det betyr en nedgang i inntekter på 14 millioner kroner frem mot 2029 for denne aldersgruppen.

Ut fra tallene i tabellen over, ser vi at vi kommer enda lavere innen 2029, derfor vil dette tallet være betydelig høyere. En nedgang på 178 elever gir en nedgang i inntekter for aldersgruppen 6-15 år på 25 millioner.

Det er viktig å huske at dette tilskuddet ikke bare skal dekke utgifter til skole, men også andre kommunale tjenester innbyggere i denne aldersgruppen trenger. Dette er tjenester som lege, helsesykepleier, psykolog, kulturskole o.l.

Dette kommer i tillegg til de 23 millionene Oppvekst fra før har i omstillingsbehov i 2024.

I samme tid som elevgrunnlaget går ned, og dermed rammeoverføringene, har vi ikke klart å redusere driften tilsvarende for å harmonere overføringsinntektene med kostnadsnivået.

To av de største kostnadsdriverne i Oppvekst er desentralisert struktur og høyt nivå av spesialundervisning. Sammenlignet med andre kommuner i KOSTRA-gruppen Meløy tilhører, har vi en lite effektiv og kostbar drift av grunnskole i dag. Prognosene fremover viser at de demografiske endringene vil medføre behov for å årlig redusere utgiftene i forhold til kommunale tjenester til aldersgruppen 0-15 år.

3.1 Langsiktighet i skolestrukturen

En viktig faktor fremover vil være å tilpasse skoledriften til den demografiske utviklingen. Når barnetallet går ned, vil det være nødvendig å gjøre endringer som vil sikre kvalitet og bærekraftig økonomi nå og i fremtiden. ³

Langsiktighet handler om forutsigbarhet når det gjelder økonomiske rammer, men også å vite hvor en skal gå på skole, hvor arbeidsstedet er og hva oppgavene vil være. Dette gjelder for elever, foresatte, lærere, ledere og administrativ skoleeier.

Forutsigbarhet er også en forutsetning for å ha kapasitet til å videreføre skoleutvikling i alle ledd i skoleorganisasjonen over tid.

I et langtidsperspektiv er det behov for en avklaring når det kommer til skolestruktur i Meløy, slik at fokuset fremover kan rettes mot kvalitet i skolen, profesjonsutvikling og elevenes læring.

---

² [2023 meloy kostra ks-k 11-23.pdf](#)

³ [VEDLEGG TIL HØRING: lokaliseRing av undomstrinn og etablering av barnehage på kalstad \(kragero.kommune.no\)](#)

Langsiktighet handler også om skolebygg som er tilpasset fremtiden. Skolene må innfri kravene til LK20 om aktive, utforskende og varierte læringsformer, både fysiske og digitalt og ellers være godkjente skolebygg. Det må gjøres en tilpasning av hvor store arealer vi benyttet til skolebygg ut fra elevtall og kapasitet. I dag har kommunene langt mer areal/bygg i bruk enn det som er behovet.

Hensikten med å gjøre endringer i skolestrukturen er å legge til rette for en skolestruktur for Meløy, som kjennetegnes av bærekraftig økonomi, god kvalitet og langsiktighet. En skolestruktur som er tilpasset de demografiske endringene vi står overfor i årene som kommer.

3.2 Offentlig skole og private skoler

Når Meløy kommune vedtok forrige strukturendring i Meløy i 2015, skulle Neverdal skole slås sammen med Spildra skole.⁴ EnSpire skole ble da opprettet i Neverdal.

Det kan forventes at noen av ungdomsskoleelevene fra Glomfjord velger å søke seg til den private skolen i Neverdal, dersom ungdomstrinnene i Glomfjord flyttes til Ørnes. Det belyses derfor her, hvilke økonomiske konsekvenser det vil medføre for kommunen dersom sammenslåing av ungdomstrinnene fører til at elever søker seg til private alternativer.

Vi har i dag 1 privatskole i Meløy kommune, det er EnSpire Neverdal skole, som i år har 103 elever. Av disse kommer 26 elever fra Glomfjord, 56 fra Neverdal og 17 fra Ørnes. De har også 4 elever fra Inndyr.

Vi har i dag følgende utgifter til privatskolen:

Statstilskuddet til friskoler utgjør 85 % av vanlige driftsutgifter pr elev i den offentlige skolen. Tilskuddssatsene settes årlig gjennom statsbudsjettet.⁵ Private grunnskoler kan kreve foreldrebetaling, men summen av foreldrebetaling og statstilskudd kan ikke overstige driftsutgiftene tilsvarende kommunale skoler.

Friskoler påvirker kommunens inntekter gjennom trekkordningen i inntektssystemet. Trekkordningen gjør at kommunen trekkes et beløp pr elev for de elevene som kommunen ikke gir skoletjenester til.⁶ Summen at trekkene fra kommunene fordeles så ut igjen til landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov. Det er egne trekksetter for ulike skolekategorier.

Fra inntektene til Meløy kommune i statsbudsjettet for 2024, trekkes det en sum på 121.700 kroner pr. elev i privat skole. Beregninger i statsbudsjettet baserer seg på antall elever pr 1.10 året før, som i 2022 var 89 elever på EnSpire skole.

Det medfører at kommunen får et trekk i inntekter på ca. 11 millioner. Summen av beløpene som er trukket inn på landsbasis fordeles ut igjen til alle kommunene, og Meløy sin andel er ca. 4.6 millioner.

---

⁴ Samlokalisering av Neverdal skole og Neverdal barnehage til oppvekstsenter sak 15/2346

⁵ [Beregning av satser for grunnskoler godkjent etter friskolelova 2022 \(udir.no\)](#)

⁶ [skolestruktur utredningen 2021 \(kragero.kommune.no\)](#)

I sum betyr det for Meløy, at inntektene for kommunen er redusert med 6.3 millioner som en følge av den private skolen. I tillegg til dette betaler kommune for spesialundervisningen og skoleskyss ved privatskolen. I 2023 utgjorde spesialundervisning 4.86 millioner, og utgifter til skoleskyss rundt 630.000 kr, ut fra en gjennomsnittsberegning (se kapittel 7.7) Når det gjelder utgiftene til spesialundervisning er det viktig å påpeke at elevene vil ha rett til spesialundervisning uavhengig av hvilken skole de går på.

Dersom nye strukturendringer i Meløyskolene medfører etablering av nye friskoler, eller at elever søker seg til den etablerte friskolen vi har, vil det medføre ytterligere tap av inntekter til kommunen. Dette er det vanskelig å forutsi. Etablering av friskoler/privatskoler reguleres ikke av kommunen. Det er utdanningsdirektoratet som behandler søknader og avgjør disse. Kunnskapsdepartementet er høringsinstans, og kommunen har mulighet til å uttale seg i saken.

4.0 Økonomi og gruppestørrelser

KOSTRA(Kommune-stat-rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet.⁷ Informasjonen om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles for å gi relevant informasjon til de som skal ta beslutninger. Meløy kommune fikk en ny KOSTRA analyse publisert 15.mars i 2023. Dette kapittelet henter blant annet tall fra denne analysen for grunnskole, og verktøyet Framsikt som lager analyser ut fra KOSTRA tallene.

Området grunnskole omfatter funksjonene 202 (grunnskole), 213(voksenopplæring), 215(skolefritidsordning), 222 (skolelokaler), 223(skoleskyss).

En elev i en offentlig grunnskole kostet i gjennomsnitt 126 820 kroner i 2019 (KOSTRA 2020). Av dette gikk 103 000 kroner til undervisning, skolemateriell og lignende, mens 23 820 kroner gikk til lokaler og skyss. Totalt sett har utgiftene per elev gått opp med 1 800 kroner fra 2018 til 2019.⁸

Utgiftene varierer svært mye mellom kommuner. 30 prosent av kommunene brukte mellom 100 000 kroner og 130 000 kroner per elev. 70 prosent av kommunene brukte mer enn 130 000 kroner per elev. 66 prosent av elevene gikk på skole i de førstnevnte kommunene, og 34 prosent av elevene gikk på skole i de sistnevnte.

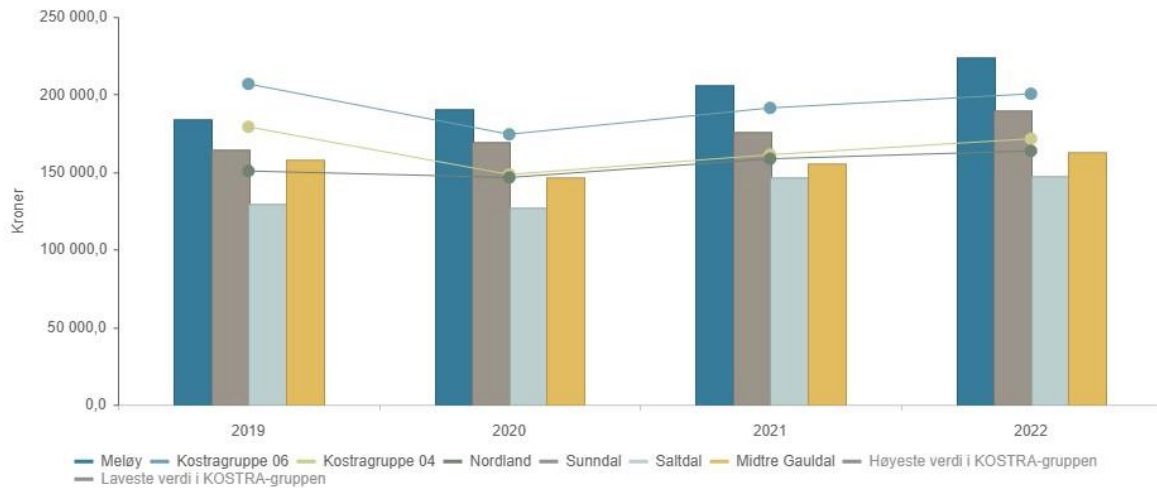
---

⁷ [KOSTRA - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

⁸ [Kostnader til barnehage og grunnsopplæring \(udir.no\)](https://udir.no)

4.1 Driftsutgifter til grunnskole i Meløy i 2022

Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per elev

	2019	2020	2021	2022
Meløy	183 897,2	190 900,4	205 698,2	223 738,2
Kostragruppe 06	206 840,7	174 350,9	191 342,9	200 454,2
Kostragruppe 04	179 103,6	148 408,3	161 178,0	171 459,6
Nordland	150 688,6	146 503,0	158 546,5	163 639,9
Sunndal	164 570,3	169 035,6	175 777,4	189 773,5
Saltdal	129 694,4	126 925,0	146 437,5	147 339,4
Midtre Gauldal	158 303,1	146 542,8	155 462,7	162 659,3

Kostragruppe 4: Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, høye bundne kostnader og lave korrigerte inntekter

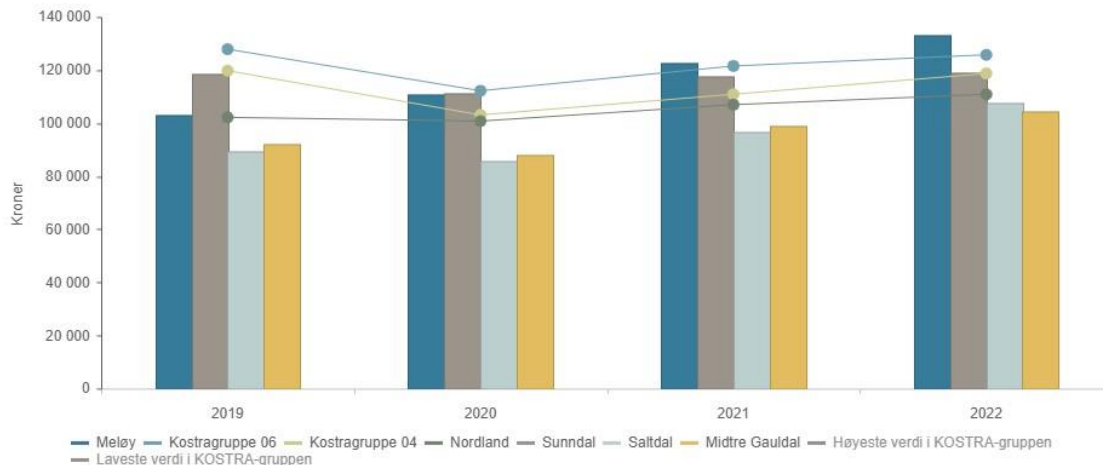
Kostragruppe 6: Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, høye bundne kostnader og høye korrigerte inntekter

Tabellen over viser korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektoren for alle funksjoner, det vil si alle de ulike funksjonene innenfor skole (undervisning, SFO, skolelokaler og skyss), pr elev. Denne oversikten tar ikke hensyn til inntekter som for eksempel refusjon sykefravær, bruk av fond, gjesteelever, eller egenbetaling, men det gjelder for alle de ulike kommunene, og vil sannsynligvis være ganske likt fra kommune til kommune.

Sammenligner man med KOSTRA gruppe 6, har Meløy 23 193 kroner mer i utgifter pr elev. Vi hadde i 2022 689 elever i Meløyskolene, noe som viser et teoretisk handlingsrom på 15,97 millioner, hvis Meløy hadde hatt utgifter på samme nivå som KOSTRA gruppe 6.

Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år

***) Graf er justert med utgiftsbehov

	2019	2020	2021	2022
Meløy	103 224	110 621	122 482	132 937
Kostragruppe 06	127 869	112 197	121 538	125 747
Kostragruppe 04	119 765	103 094	110 881	118 704
Nordland	102 172	100 786	106 960	110 879
Sunndal	118 642	111 144	117 538	119 085
Saltdal	89 468	85 789	96 873	107 740
Midtre Gauldal	92 114	87 960	99 085	104 362

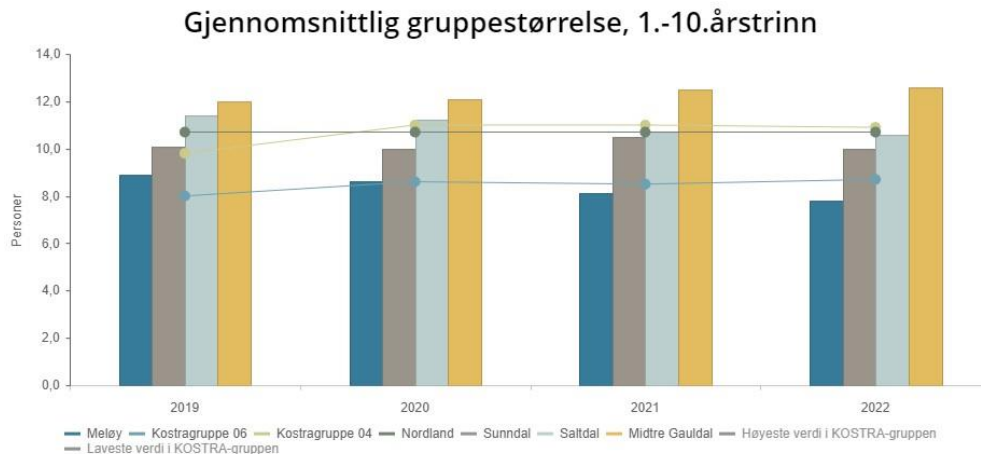
Tabellen over viser netto driftsutgifter til grunnskole for funksjon 202 – undervisning pr innbygger i alderen 6-15 år. Kostnader til funksjon 202 vil ofte henge sammen med skolestørrelser. Store skoler gir isolert sett en mer effektiv drift, enn små skoler. Meløy kommune har mange små skoler.

Tabellene over viser at alle kommunene det sammenlignes med, har en mer effektiv drift av grunnskole enn Meløy kommune. Dette viser at Meløy bør ha et økonomisk handlingsrom dersom driften omstilles. En stor skole vil ha mulighet for en bemanning med færre lærerårstimer pr elev, enn hva man får til på en liten skole, dette på grunn av klassestørrelser/gruppestørrelser.

Noe av utfordringen for dagens struktur er at ungdomstrinnene i Glomfjord og Ørnes blir så lave er at det er for få elever i Ørnes til to fulle klasser, og for mange til å ha en klasse. I Glomfjord er det også få elever pr klasse pr trinn. Det gir noe høyere kostnader til lønnsutgifter enn om man slår sammen ungdomstrinnene ved Ørnes og Glomfjord skole.

Meløy kommune bruker mer ressurser til grunnskole enn beregnet utgiftsbehov ifølge KOSTRA tallene. Utgiftene er i utakt med den demografiske utviklingen, og de statlige overføringene. Mange små skoler krever mer ressursen enn Meløy kommune har råd til. Bærekraftig økonomi og tilpasset ressursbruk innen grunnskole, kan oppnås gjennom større klasser og færre skoler. Det jobbes også med innføring av en ny ressursfordelingsmodell, som skal sikre at skolene har ressurser i tråd med lovverket, men også en lik fordeling av ressurser mellom skolene.

4.2 Gruppestørrelser 1-10 trinn

	2019	2020	2021	2022
Meløy	8,9	8,6	8,1	7,8
Kostragruppe 06	8,0	8,6	8,5	8,7
Kostragruppe 04	9,8	11,0	11,0	10,9
Nordland	10,7	10,7	10,7	10,7
Sunndal	10,1	10,0	10,5	10,0
Saltdal	11,4	11,2	10,7	10,6
Midtre Gauldal	12,0	12,1	12,5	12,6

I 2022 var gjennomsnittlig gruppestørrelse 7,8 elever pr lærer. Dette er klart lavest i utvalget. Landsgjennomsnittet er på 12,7 elever pr lærer. Selv om antall elever i en gitt undervisningssituasjon vil variere innenfor den enkelte skole og det enkelte årstrinn, gir indikatorene et bilde av hvor mange elever som i gjennomsnitt befinner seg i undervisningssituasjonen til den enkelte lærer.⁹ Dette viser flere lærere til stede i klassene pr elev i Meløy, enn i de andre kommunene.

5.0 Vurderingspunkter

5.1 Økonomiske drivere i grunnskolen

Under belyses de viktigste utgiftsdriverne i grunnskolen. De fleste av disse kan kommunen til en viss grad påvirke gjennom strategisk planlegging og beslutninger, skolestørrelse, gruppestørrelse, spesialundervisning og skolelokaler.

I tillegg vil lærerlønninger ha betydning, men dette kan i mindre grad påvirkes av kommunen. Det er ofte en sterk sammenheng mellom noen av disse driverne, særlig er skolestruktur viktig, fordi det blant annet påvirker gruppestørrelser.

Skoleskys er en kostnad som må tas med, for med det bosettingsmønsteret Meløy har, vil skysstbehovet bli påvirket av skolestruktur.

⁹ https://www.meloy.kommune.no/globalassets/bildearkiv/politikk-og-administrasjon/okonomi/2023_meloy_kostraks-k_11-23.pdf

5.2 Skolestørrelse

Grunnen til at skolestørrelse ofte anses som en viktig utgiftsdriver i grunnskolen er at skoler med få elever vanligvis gir høye utgifter pr elev, og skoler med mange elever gir lavere utgifter pr. elev. Dette henger sammen med at skolestørrelse påvirker gruppestørrelse, og derfor lærertetthet. I tillegg kommer andre administrative kostnader og kostnader til lokaler. Dette fordi det er vanskeligere å utnytte administrative ressurser og lokaler like effektivt ved små skoler som ved store.¹⁰

Utgifter til ledelse blir vanligvis prosentvis høyere jo mindre skolen er. Det skyldes at mange oppgaver og oppdrag må gjøres uavhengig av skolens størrelse.

Skolestrukturen påvirker utgiftsnivået. Dersom antallet elever er lavt og lærertettheten høy, betyr det høyere utgifter per elev. Dersom driftsutgiftene per bygg skal deles på et lavt antall elever, betyr det høyere utgifter per elev.

Vurdering av skolestørrelse og hva som kan regnes som små skoler og store skoler varierer sterkt fra land til land og region til region. De fleste nye ungdomsskoler i Trondheim har 560 elever, med 180 elever pr årstrinn. Slår Meløy sammen ungdomstrinnet i Glomfjord med Ørnes skole, vil skolen ha 144 elever, så sett opp mot skolene i Trondheim, vil det fortsatt være en liten skole, men det samler flere elever fra samme årstrinn på samme skole, slik at lærerressursene kan utnyttes bedre.

Statistisk sentralbyrå (SSB) sin inndeling av offentlig statistikk etter skolestørrelse gir en pekepinn om hva som regnes som en liten og stor skole i Norge.¹¹ Denne statistikken viser at i 2023 gikk 5,8 % av elevene på skoler mellom 0-99 elever, 33,7 % av elevene gikk på skoler med 100-299 elever og 60,5 % av elevene gikk på skoler med 300 elever eller mer.

SSB sine tall viser at 26,8 % av grunnskolene i Norge har mindre enn 100 elever, 40,3 % har mellom 100-299 elever og 32,9 % av skolene har 300 elever eller mer. Tallene viser at det er langt vanligere med skoler under 300 elever enn med over 300 elever. Sett i lys av dette ser vi at Meløy har mange små skoler.

Utdanningsdirektoratet gir følgende inndeling etter skolestørrelser:

Små skoler – mindre enn 100 elever

Mellomstore skoler – mellom 100 -499 elever

Store skoler – mer enn 500 elever

Tendensen går mot færre og større skoler i Norge.¹² Til sammen var det 2 776 grunnskoler i Norge skoleåret 2020-2021. Det er 252 færre skoler enn for 10 år siden. En grunnskole hadde i 2020-2021 et gjennomsnitt på 299 elever, en økning fra 204 for 10 år siden. Det går altså 25 flere elever på en gjennomsnittlig skole i dag. Nordland fylke har en relativt høy andel av skoler med elevtall under 100. 52 % av skolene i fylket har under 100 elever.

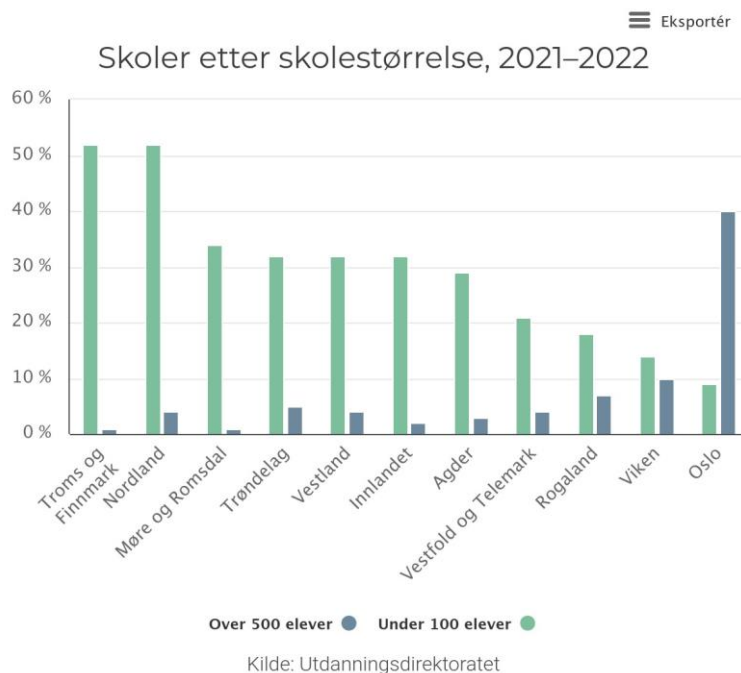
---

¹⁰ [KS Konsulent \(loten.kommune.no\)](mailto:KS.Konsulent@loten.kommune.no)

¹¹ [Barne- og ungdomsskoler – SSB](#)

¹² [Antall elever og skoler | udir.no](#)

5.3 Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet

Dette kapitlet inneholder forskning om skolestørrelsens betydning for kvaliteten i opplæringen. I skolestruktursaker brukes skolestørrelse ofte som et argument, både for små og store skoler. Her sees det på forskning som belyser dette.

En mye brukt artikkel for å vurdere sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet, er skrevet av Asplan Viak v/ Tone H. Sollien.¹³ Sollien er klar på at forskerne understreker at man skal være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner, men funnene antyder at stor skolestørrelse er best for å nå noen av skolens mål, mens mindre skoler er bedre med hensyn til å oppnå andre av skolens mål. Det foreligger dessuten funn som viser at eldre elever er mer positive til større skolemiljø enn de yngre. Hun oppsummerer forskningsgjennomgangen slik:

- Elevenes faglige utbytte: Forskingen viser at det er noe forskningsmessig belegg for å si at faglig utbytte øker med skolestørrelse. Det er imidlertid ikke grunnlag for å si at størrelse i seg selv og alene skaper økt faglig utbytte for elevene. Større skoler kan imidlertid gi bedre muligheter for å utvikle og forbedre lærernes undervisning og dermed også oppnå bedre forutsetninger for elevenes læring og utvikling.

- Elevenes sosiale kompetanse (mobbing, trivsel etc.): Det finnes ikke forskningsmessig belegg av betydning for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse.

¹³ [SAMMENHENG MELLOM SKOLESTØRRELSE OG KVALITET. Av Tone H. Sollien, Asplan Viak - PDF Gratis nedlasting \(docplayer.me\)](#)

- Elevenes motivasjon for læring: Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for elevenes motivasjon for læring.
- Elevmedvirkning: Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for mulighetene for elevmedvirkning i skolen.
- Samarbeid med hjemmene: Det finnes ingen forskning eller tilgjengelige nasjonale data som sier noe om sammenhengen mellom skolestørrelse og samarbeid skole-hjem.
- Samarbeid med lokalsamfunnet: Det finnes noe forskningsmessig belegg for å si at små bygdeskoler gir noe bedre muligheter for godt samspill mellom skole og lokalsamfunn, og for å integrere lokalsamfunnet i skolens læringsaktiviteter.
- Tilpasset opplæring og like muligheter: Forskningen gir noe støtte for at mindre skoler kan være bedre for visse elevgrupper. Små skoler i bygdesamfunn har potensial til å skape læringsaktiviteter som er godt forankret i lokalbefolkningen, lokal natur og lokalt næringsliv, og dermed potensial til å tilpasse opplæringen på en god måte.

Angående elevenes faglige utbytte, finner Solliens oppsummering støtte i en nyere rapport fra Statistisk sentralbyrå (SSB)¹⁴ om skolers og kommuners bidrag til elevenes læring. Større trinnstørrelser henger sammen med noe høyere skolebidrag, selv om det understrekes at denne sammenhengen er veldig svak. SSB oppsummerer med at det er mindre forskjeller mellom skolers bidrag til elevenes læring enn resultater fra nasjonale prøver og eksamen kan gi inntrykk av.

Helge Sandvig Thorsen undersøkte i sin doktorgradsavhandling¹⁵ hva som skjedde med elevene etter nedleggelse av 76 ungdomsskoler i perioden 1989-2009. Han konkluderer med at «det er en myte at skolenedleggelse og flytting av elever til større skoler slår negativt ut på læringsutbyttet. Enten er de påståtte negative effektene svært overdrevet, eller så motvirkes de av fordeler ved større skoler, som mer spesialisert undervisning og mer stimulerende fagmiljø for elever og lærere.»

Thorsens studie viser et svakt fall i standpunktkarakterene til elever som rammes av skolenedleggelse, men det er ikke et signal om at overgangen til stor skole har vært vanskelig eller at utdanningskvaliteten er dårligere på den store skolen. Hovedforklaringen ligger i ulik karaktersetting, da avhandlingen påviser at store og små skoler praktiserer ulikt. Dette er i samsvar med annen forskning, og kommer til syne ved at avviket mellom standpunktkarakterer og eksamenskarakterer er større ved små skoler. Ifølge avhandlingen viser dette en tendens til at lærere ved små skoler overvurderer elevene sine. På kort sikt kan en nedleggelse derfor føre til noe svakere standpunktkarakterer for berørte elever, og ifølge Thorsen kan dette medføre at foreldre og andre trekker feilaktige slutninger om at nedleggelsen svekker den underliggende skolekvaliteten.

---

¹⁴ [Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen? - SSB](#)

¹⁵ Thorsen, H. S. 2017. *The effect of school consolidation on student achievement*. Bergen: Norges Handelshøyskole, Institutt for samfunnsøkonomi.

Heller ikke elevene som rammes av nedleggelse i løpet av ungdomsskoletiden opplever noen varig ulempe. Thorsen er tydelig på at «distriktpolitikk er viktig, men da må en kalle det for distriktpolitikk, og ikke bruke elevenes læringsutbytte som argument for å beholde nærskolen. Foreldre må gjerne være bekymret for skolenedleggelse, men det som er skolens kjerneoppgaver, blir ikke negativt rammet.»

Kollin og Eriksen (2010) har gjennomgått nordiske undersøkelser av skolestrukturens betydning.¹⁶ Deres litteraturstudie konkluderer slik:

- Økonomisk vil det være stordriftsfordeler ved å legge ned eller slå sammen skoler med færre enn 200 elever.
- Større skoler synes å øke fagligheten, men skolestørrelsen har kun begrenset betydning for elevenes faglige prestasjoner.
- Skolenedleggelse synes ikke å forårsake tilbakegang i lokalsamfunnene.

Senter for økonomisk forskning (SØF) v/ Bonesrønning og Iversen publiserte i 2010 en analyse av nasjonale prøver i 2008.¹⁷ De fant en tendens til at jo mindre kommunen er, desto dårligere er resultatene. Verdt å nevne er imidlertid at de små suksessrike kommunene har større skoler enn mindre suksessrike småkommuner, og at små kommuner som har redusert antallet små skoler, oppnår suksess gjennom i større grad å sette søkelys på skolekvalitet.

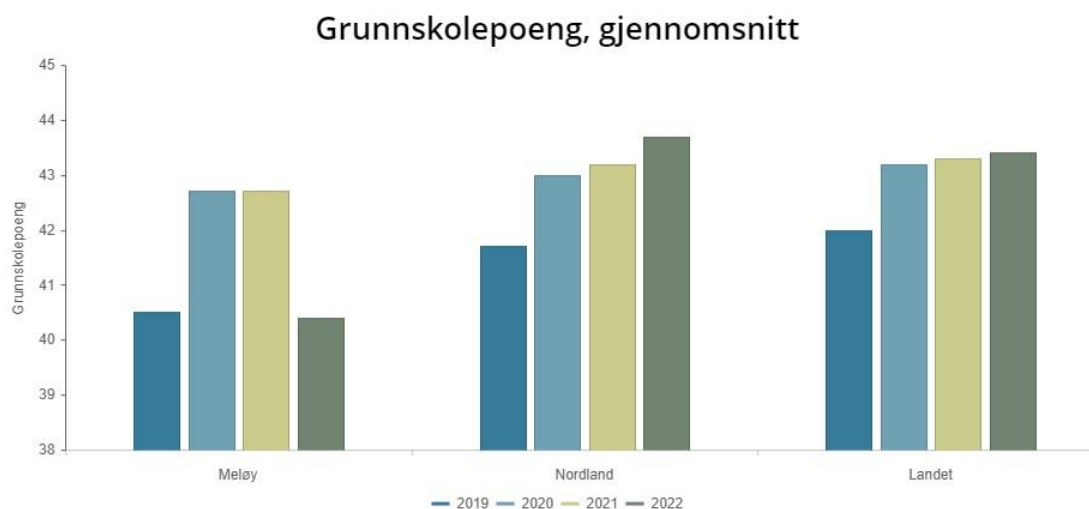
Rapporten viser at sjansen for at en skole har et høyt skolebidrag over tid øker med skolestørrelsen, antall elever per lærer og andel elever med foreldre med høyere utdanning. På mellomtrinnet har kombinerte barne- og ungdomsskoler høyere sannsynlighet for å ha et høyere skolebidrag enn rene barneskoler. Et interessant funn i denne rapporten er at netto driftsutgifter til grunnskolen per innbygger i alderen 6-15 år har en negativ sammenheng med skolebidragsindikatoren. Skoler i kommuner med høye utgifter på grunnskole medfører ofte lavere skolebidrag. Det kan tenkes at et virkemiddel for å møte utfordringer i sektoren er å øke budsjettene, men at dette i liten grad har effekt hvis innhold og kvalitet ikke endres. Høye utgifter på en skole fører ikke nødvendigvis til høye resultater.

---

¹⁶ Kollin, M. S. og L. H. Eriksen (2010) Konsekvenser af en ændret skolestruktur. Et litteraturreview af eksisterende undersøgelser. KREVI, Aarhus, Danmark.

¹⁷ [nasjonale_prover_2008.pdf \(udir.no\)](#)

Gjennomsnittlige grunnskolepoeng i Meløy:

	2019	2020	2021	2022
Meløy	40,5	42,7	42,7	40,4
Nordland	41,7	43,0	43,2	43,7
Landet	42,0	43,2	43,3	43,4

På et kommunalt nivå ser man ut fra grunnskolepoengene at Meløy ligger noe lavere enn Nordland fylke og landet. Dette er bare en del av bildet, og kan ikke brukes til å bekrefte vedvarende kvalitetsforskjeller mellom skolene.

I vektlegging av sammenhenger mellom skolestruktur, skolestørrelse og kvalitet i skolerresultater støtter denne utredningen seg på forskning gjengitt over. Det viktigste blir å se på profesjonsfelleskapet, og hvilke muligheter som finnes for tverrfaglig samarbeid og samhandling når fremtidig skolestruktur skal vurderes. Forskning gir ikke svar på hva den ideelle skolestørrelsen er. Det er det vi fyller skolene våre med som gir kvalitet.

Elever er forskjellige og har ulike behov. En elev vil finne seg godt til rette på en liten skole som oppleves som trygg og nær, en annen elev kan føle seg utenfor og oppleve at miljøet blir for lite.

Statistikk og forskning viser tendenser til at kvalitet målt i skolebidrag øker med skolestørrelse. Et annet funn er at høye kostnader pr elev ikke er ensbetydende med høy kvalitet i skolen. Dette underbygger at strukturer som støtter opp om kvalitetsutvikling i skolen er en viktig faktor for å heve kvaliteten. I Meløy ser man at resultatene ikke er helt i tråd med ressursbruken, det brukes mye penger pr elev, uten at det gir høye resultater.

Skoleutvikling henger også sammen med behovet for en viss stabilitet blant fagpersonalet.¹⁸ Senter for økonomisk forskning ved Falch og Strøm publiserte i 2005 en artikkel om fordeling av lærerressurser mellom norske grunnskoler.¹⁹ I artikkelen beskrives at sannsynligheten for at fagpersonalet slutter, er på sitt laveste når antall elever er rundt 400. Både skoler over og under denne størrelsen har høyere turnover, men tilbøyeligheten til å slutte er klart størst

¹⁸ [skolestruktur utredningen 2021 \(kragero.kommune.no\)](https://www.kragero.kommune.no/skolestruktur-utredningen-2021)

¹⁹ [Forord-innhold.pmd \(ssb.no\)](#)

ved skoler med færre enn 50 elever. Artikkelen konkluderer med at de små skolene fremstår som mindre attraktive for lærerne.

5.4 Gruppestørrelser, lærernormen og lærertetthet.

Det er vedtatt en gjennomsnittsberegning av lærertetthet/lærernorm i grunnskolene i Norge.²⁰ Gruppestørrelse er et mål på lærertetthet i skolen, det vil si forholdet mellom elevtimer og lærertimer. Den vedtatte normen ble fullstendig innført skoleåret 2019-2020 og målet er at gruppestørrelsene skal være 15 elever på 1.-4.trinn, 20 elever på 5.-7.trinn og 8.-10.trinn. Dette er en indikasjon på elever pr. lærer i ordinær undervisning.

Gruppestørrelsen regnes i snitt pr trinn 1.-4., 5.-7. og 8.-10., noe som betyr at det i enkelte timer og undervisningssituasjoner kan være større grupper med elever, så lenge gjennomsnittet er innenfor normen.

I Lov om grunnskole § 8-2.Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper står det følgende: «I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassane, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærarar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa og dei elevane som er der, mellom anna kontakten med heimen.»²¹ Det finnes dermed ikke fastsatte krav eller normer for hvor mange elever det kan være i hver klasse, så lenge det kan regnes som trygt og pedagogisk forsvarlig.

Skolene i Meløy har høy lærertetthet. Det er forskjeller mellom skolene når det gjelder elevtall og hvordan ressursene er fordelt. Dette med unntak av Bolga og Meløya som på grunn av størrelsen, alltid vil ha høyere lærertetthet enn de øvrige.

---

²⁰ [En+vurdering+av+skolestrukturen+i+Fauske+kommune+og+innføring+av+kretsgrenser.pdf \(custompublish.com\)](#)

²¹ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_9#%C2%A78-2

Tabellen under viser hvordan årsverk fordeler seg mellom skolene og mellom elevene på skolene. Dette viser ikke lærertettheten gitt til ordinær undervisning, men samlede årsverk til alle oppgaver som personalet utfører. I tabellen ser man at Glomfjord og Ørnes har færre elever pr ansatt enn Spildra, Halså og Enga. Dette er skoler det vil være naturlig å sammenligne med. Det vil si at de har høyere kostnader til drift, enn de andre skolene.

Skole	Antall elever	Elever pr årsverk	Årsverk til undervisningspersonale	Årsverk til assistenter	Årsverk til ledelse	Andre ansatte (kontor)	Sum årsverk ved skolen
Spildra	204	6,1	24,24	6,41	2,0	1,0	33,65
Ørnes	113	3,8	22,58	4,84	1,55	0,55	29,52
Glomfjord	137	4,2	25,28	5,45	1,55	0,5	32,78
Halså	69	6,5	7,92	1,34	0,85	0,5	10,61
Enga	117	5,7	16,56	1,85	1,60	0,65	20,66
Bolga	5	2,2	2,03	0	0,2	0	2,23
Meløya	11	2,9	3,0	0	0,72	0	3,72

Tall fra GSI rapportering 2023 [GSI - Grunnskolens Informasjonssystem \(udir.no\)](https://www.udir.no/GSI-Grunnskolens-Informasjonssystem)

5.5 Rekruttering av lærere i fremtiden

Kunnskapsdepartementet har laget en strategi som heter; Flere lærere i barnehage og skole Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030²² I denne rapporten står det: «Å satse på lærere er noe av det viktigste vi gjør for barna våre. Hver dag bidrar engasjerte og dyktige lærere med sin kunnskap og kompetanse. Mange lærere trives og blir i yrket. Samtidig er det utfordringer i samfunnet og utdanningssektoren som påvirker læreres arbeidshverdag. De siste årene har stadig færre søkt seg til lærerutdanningene, og lærerkompetansen er ujevnt fordelt i landet. I dag er det store regionale forskjeller på rekrutteringsutfordringene i barnehage og skole. Det er utfordrende i de nordligste fylkene og i mange distriktskommuner. For barnehager er utfordringen også stor i større kommuner og mer sentrale strøk. Om ikke flere utdanner seg til å bli lærere, vil utfordringene merkes over hele landet.»

I Meløy merkes dette godt allerede i dag. Vi har færre søkere til lærerstillingene som lyses ut enn før, og vi kommer i konkurranse med kommunene rundt oss, også Bodø som har større skoler og større lærerfellesskap enn vi kan tilby. Det er også færre ungdommer fra vårt distrikt som søker seg til lærerutdanningene. Dette ser vi igjen i tallene for hvor mange lærere vi har med godkjent undervisningskompetanse, i dag har Meløy 14 % lærere uten godkjent utdanning. Målet er at alle lærere skal ha godkjent utdanning, og at alle skolene har lærere med godkjent fagkompetanse.

Strategien for rekruttering trekker frem at noe av det viktigste vi kan gjøre er å skape gode arbeidsplasser for ansatte i barnehager og skoler, som gir glede og mestringsopplevelser i hverdagen for barn, unge og ansatte. Læreres opplevelse av arbeidssituasjonen, støtte fra ledere, tilstrekkelig med ressurser og gode relasjoner er viktig for at lærere blir i yrket.²³ Dette er viktige perspektiver som må tas med i en planlegging for fremtidig skolestruktur i Meløy. Det må legges til rette for en skolestruktur hvor vi samler og fordeler lærerne på hensiktsmessige måter, i skoler med flere elever, og gode arbeidsmiljø.

²² [KD-Rekrutteringsstrategi-lerere-korr6-002-.pdf](#)

²³ [Lærerrekuttering 13614200 Rapport juli-22.pdf \(uis.no\)](#)

Målene for rekrutteringsstrategien er:

- Lærerutdanninger med attraktive studievalg
- Lærerutdanninger med høy kvalitet og at de er profesjonsrelevante
- Alle nyutdannede lærere skal oppleve en positiv overgang mellom utdanning, yrke og får veiledning
- Barnehager og skoler skal være attraktive arbeidsplasser som rekrutterer og beholder lærere

Det foregår mye godt lokalt rekrutteringsarbeid i dag. Universiteter og høyskoler samarbeider med barnehage- og skoleeiere og lærer- og studentorganisasjoner om å rekruttere søkere til lærerutdanningene og til å få kvalifiserte lærere i barnehage og skole.

Meløy kommune er med i satsningen LæreriNord ved Nord universitet.

Dette er en rekrutteringssatsing ved Nord universitet som skal få flere til å velge barnehage- og grunnskolelærerutdanning, for å sikre at kommunene i Nordland og Trøndelag får kvalifiserte lærere i barnehager og skoler. Nord universitet samarbeider med kommuner og skoleaktører om å arrangere rekrutteringsmøter der aktuelle søkere får informasjon og veiledning om studietilbudene som finnes for å bli lærer i barnehage og skole. Kommunene informerer om sine behov og støtteordninger. Målgruppen er elever ved videregående skoler i Nordland og Trøndelag og voksne som jobber og bor i de aktuelle kommunene, der noen ikke har høyere utdanning og andre har begynt på et studium. I etterkant av rekrutteringsmøtene blir deltakerne fulgt opp med veiledning for å søke på en av lærerutdanningene.²⁴

5.5.1 Alderssammensetning lærere

I 2023 er det 133 faste lærerstillinger knyttet til skolene i Meløy. (Dette må ikke forveksles med årsverk, da flere ikke har 100 % stillinger) Alderssammensetningen på lærere i Meløyskolene er variert og i 2023 fordeler den seg på følgende måte:

Alder	Prosentvis alle lærere
20-40	39%
41-49	29%
50-59	23%
60 år og eldre	9%

De 9% som er over 60 år utgjør 12 personer, i løpet av de kommende årene må en påregne at flere av disse går av med pensjon. Det er ansatte med høy utdanning og lang ansiennitet.

Meløy kommune har 86,1 % av lærere med godkjent utdanning, det betyr at vi har 13,9 % som ikke har godkjent utdanning, det vil si ca. 18 lærere.

²⁴ [LæreriNord - sammen for å rekruttere lærere](#)

Det betyr at vi i løpet av de kommende årene mangler 30 lærere med godkjent utdanning når de som går av med pensjon går ut, hvis vi holder oss på samme nivå videre fremover.

Det er allerede utfordringer å rekruttere lærere med godkjent utdanning, og vil sannsynligvis være det videre fremover. Det viser seg også at små skoler blir mer sårbare når det gjelder å møte kompetansekravene for sine lærere.

Fra våren 2022 uteksamineres det bare lektorer innen lærerutdanningen. Allmennlæreren, som har nærmest alle timer med sin klasse forsvinner, og lærerne får smalere og dypere fagkompetanse. Dette får betydning for hvilke muligheter vi får til å organisere barne- og ungdomsskolene våre fremover, og vil få betydning for hvor mange skoler kommunen kan ha. Det er sannsynlig at det blir nødvendig å slå sammen skoler for å få utnyttet den lærerkompetansen vi vil ha på en best mulig måte.

5.6 Spesialundervisning

Meløy kommune ligger høyt i bruk av spesialundervisning i forhold til andre kommuner. I 2022 fikk 15,5 % av elevene i grunnskolene i Meløy spesialundervisning. 21 % av elevene på 8-10 trinn spesialundervisning. I Nordland fikk 9,7 % av elevene spesialundervisning, i KOSTRA gruppe 6 fikk 9,8 % og i hele landet 10%.

I Meløy er andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt på 27 %, i Nordland 20,6 % , i KOSTRA gruppe 6 21,7 % og i hele landet 18 %.

I 2023 brukte Meløy kommune 35, 4 millioner kroner til spesialundervisning i de offentlige skolene og 4,8 millioner kroner i den private skolen.

Valg av skolestruktur vil ikke etter all sannsynlighet ikke påvirke elever med spesielle behov i positiv eller negativ retning. Dette fordi det fattes enkeltvedtak for elever med spesielle behov, og skolestruktur er uavhengig av antall og omfang av enkeltvedtak.

Det jobbes i Meløy med egne tiltak innenfor omstilling, knyttet til tilpasset opplæring og spesialundervisning. Se kapittel 6.1.4 om kompetanseløftet.

5.7 Utgifter til lønn i skolene

Det spesielle med skole er at lønnsutgiftene er basert på hvor mange klasser eller grupper som opprettes. I prinsippet kan man si at en skoletime koster det samme om det er 1 elev i klassen eller om det er 30 elever i klassen, selv om det vil variere i forhold til hvilken lønn læreren har.

På ungdomstrinnet er det i tillegg ulik pris på undervisning i ulike fag, eksempelvis er en norsktime dyrere enn en time i kunst og håndverk. Dette fordi en lærer i faget Kunst og håndverk på ungdomstrinnet har mindre tid til for- og etterarbeid enn lærere i andre fag. Det gunstige økonomisk sett er derfor å ha skoler hvor man kan dele opp i grupper som ligger tett opp til normen for lærertetthet det vil si grupper på 15 på småtrinnet og grupper på 20 på mellomtrinnet og ungdomsskolen.

Her bør det nevnes at det som betyr mest, i tillegg til hvor mange grupper man må ha, er lønnsansiennitet og utdanningsnivå som påvirker gjennomsnittlig lønnsutgift pr årsverk. I Meløy kommune er gjennomsnittlige brutto lønnsutgiftene til en lærerstilling 617.000 kr i januar 2024, med sosiale utgifter (arbeidsgiveravgift, pensjon og feriepenger) blir den gjennomsnittlige lønnen 789.100 kr.

I Meløy brukes ifølge tall i KOSTRA, 27 % av lærertimene til spesialundervisning, dette er med å gjøre lønnsutgiftene i skolene i Meløy veldig høye.

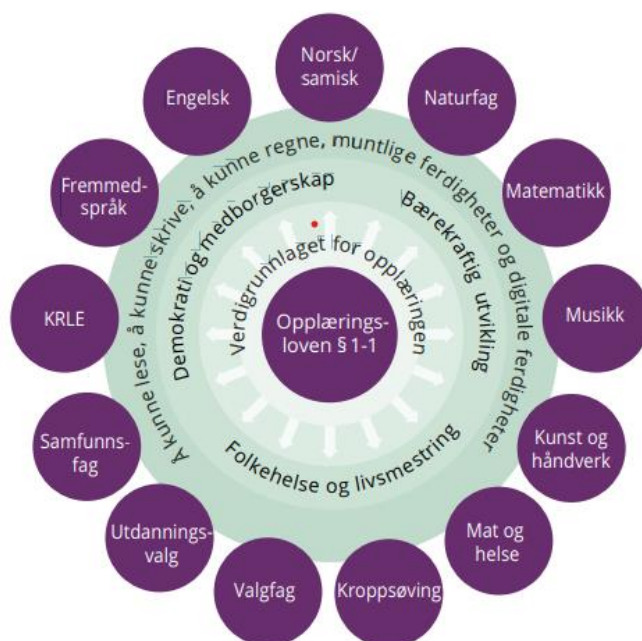
6.0 Pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer

I dette kapitlet belyses noen av de nasjonale føringene som påvirker grunnskoledrift i kommunene. Det er nødvendig bakgrunnsinformasjon for å forstå anbefalingene om endring knyttet til skolestruktur i Meløy. Føringene her er lovverk med tilhørende forskrifter som setter krav om kvalitet i skolene, skoleeiers ansvar og det som danner rammene for skoledriften.

6.1 Læreplanverket og opplæringsloven gir mål og rammer²⁵

Læreplanverket og opplæringsloven med forskrifter setter målene og rammene for grunnopplæringen og kvalitetsutvikling i skolen. Kvalitet i skolen handler derfor om i hvilken grad disse målene preger arbeidet og realiseres.

Overordnet del av læreplanverket gir retning for opplæringen i alle fag. Den slår fast at alle fag bidrar til å realisere skolens brede formål. Skolen har både et danningsoppdrag og et utdanningsoppdrag. Oppdragene henger sammen og er gjensidig avhengig av hverandre. Opplæringen skal danne hele mennesket og gi hver og en mulighet til å utvikle sine evner.

²⁵ [Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

Figuren viser en illustrasjon av forholdet mellom verdier og prinsipper for opplæringen og grunnskolens fag. Læreplanene i fag bygger på verdiene og prinsippene i overordnet del, og fagene utgjør til sammen en helhet.

Skolens brede formål og doble oppdrag må ligge til grunn for arbeidet med kvalitetsutvikling på alle nivåer i opplæringen.

6.1.1 Mål for Meløyskolene

Kommunen som skoleeier har høye ambisjoner for Meløyskolen. I temaplan synliggjøres det hvordan overordna nasjonale føringer og kommunale planer konkretiseres og spesifiseres, og hvordan oppvekst som område, og den enkelte enhet skal ivareta storting og regjering sine føringer for tjenesteområdet. Planen beskriver satsningsområder som skal utvikle enhetene i oppvekst mot å nå gitte mål.

I temaplan for 2023-2024 er følgende satsningsområder prioritert for grunnskolene:

Digital kompetanse

BTI – Ilag for ongan i Meløy kommune

Meløy- ungt entreprenørskap

Læringsmiljø med fokus på foreldresamarbeid

Vurdering i skole

Resultatoppfølging

En skolestruktur gjenspeiler ofte tendenser i tankegodset rundt pedagogiske retninger og ideer. I skolestrukturdebatten må en derfor jobbe ut fra det som allerede er kjent (historikk) mot det ukjente.

Det pågår for tiden et stort arbeid med å fornye innholdet i skolen. Fagfornyelsen slår fortsatt fast at grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning skal prioriteres. Det elevene og lærlingene lærer skal være relevant. Samfunnet og arbeidslivet endrer seg med ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer. Vi trenger barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative. Elevene skal få mer tid til dybdelæring. Mange av dagens læreplanene har vært for omfattende. For å legge gode rammer for dybdelæring, skal det ikke bare fylles på med nytt innhold, det må gjøres tydelige prioriteringer.

Det innføres tre tverrfaglige tema som skal være en rød tråd i opplæringen; Demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring. De tverrfaglige temaene må sammen med tidlig innsats, tilpasset opplæring, grunnleggende ferdigheter og dybdelæring være til stede for at Meløy elevene skal kunne nå nasjonale krav.

Målsettingen for Meløyskolen er at den skal være helsefremmende og ivareta hele mennesket i et livslangt læringsperspektiv. Meløyskolen skal være en kunnskapsskole hvor fokuset skal være på trygghet og trivsel for slik å fremme kunnskap og læring. Meløyskolen skal ivareta lærelysten og legge til rette for tilpasset undervisning ut fra den enkeltes behov og muligheter. Meløyskolen skal være en lærende organisasjon som prioriterer skoleutvikling og kompetansebygging. Skolehverdagen skal være preget av klare og tydelig rammer av hva som forventes av den enkelte elev.

For å oppnå gode læringsresultater må det vært gode prosesser i forkant, som krever et inkluderende læringsmiljø ut fra den enkelte elevs forutsetninger. For at disse prosessene skal inneha morgendagens forventninger om kvalitet er det viktig at vi har gode lærere som sikrer læringsmiljøet og ivaretar hele mennesket. Dette krever ressurser som vil være mer til stede i større kompetansemiljøer.

6.1.2 Innføring av nye læreplaner

Kunnskapsløftet 06 ble i 2020 erstattet av fagfornyelsen – LK20. I Fagfornyelsen er det mer enn noen gang lagt vekt på sammenhenger mellom norsk skoles formålsparagraf, verdigrunnlaget, tverrfaglige tema knyttet til danning og livsmestring, grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning, og kompetansemålene i den enkelte fagplan. Overordnet del av Fagfornyelsen har status som forskrift til opplæringsloven og innholdet er dermed bindene.²⁶

Et av kravene i overordnet del er at undervisningspersonalet skal utvikle seg kollektivt som et såkalt profesjonsfelleskap. Formålet er forklart med at lærere som i fellesskap reflekterer over og vurderer planlegging og gjennomføring av undervisningen, utvikler en rikere forståelse av god pedagogisk praksis.²⁷

På bakgrunn av dette blir det viktig at skolene har et godt og variert spekter av kompetanse i personalgruppene, og at lederne har kapasitet og rom for å drive kvalitetsarbeid og utviklingsarbeid sammen med de ansatte.

Skal vi få gode resultater i skolene våre, krever det inkluderende læringsmiljø ut fra den enkeltes elevs forutsetninger. For å skape slike læringsmiljø i fremtiden trenger vi gode lærere som sikrer læringsmiljøet og ivaretar hele mennesket. Dette krever ressurser som vil være til stede i større kompetansemiljøer.

6.1.3 Stortingsmelding 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap

Stortingsmelding 6 «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO»²⁸ ble behandlet i Stortinget 24.04.20. Meldingen, som blant annet følger opp utvalgsrapportene fra Nordahl og Stoltenberg, legger frem en rekke tiltak for å forberede utdanningssystemet og sikre et godt tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn og elever.

Sentrale tiltak som nå er vedtatt handler om å styrke det tverrfaglige samarbeidet, og å sette i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PPT. Kompetansekravene til personale som skal yte spesialpedagogisk bistand blir skjerpet, slik at de mest sårbare barna/elevene mottar best mulig hjelp og støtte.

---

²⁶ [KS Konsulent \(loten.kommune.no\)](https://www.loten.kommune.no)

²⁷ [3.5 Profesjonsfelleskap og skoleutvikling \(udir.no\)](#)

²⁸ [Sak - stortinget.no](https://www.stortinget.no)

6.1.4 Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis.

Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis²⁹ er en nasjonal satsning som skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging. En viktig føring i kompetanseløftet er at kompetansen skal komme nærmere barnet.

Det er PPT som utarbeider sakkyndige vurderinger, i tillegg skal PPT hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov.

I forslaget til ny opplæringslov foreslås en utvidelse av PPT's mandat.³⁰ PPT sitt arbeid skal ikke bare rette seg mot den enkelte med særlige behov, men i større grad også mot å hjelpe skolene i den tilrettelagte opplæringen. PPT sine ansattes kompetanse og utenfra blick kan utgjøre et viktig supplement til de ansatte i skolene sin kompetanse, noe som kan komme elevene til gode.

PPT skal bidra i det forebyggende arbeidet og bistå skolene slik at skolene utvikler et godt og inkluderende læringsmiljø og ved å tilpasse opplæringen, skal kunne komme i forkant av utfordringer hos elevene, slik at de kan få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging, intensiv opplæring, og individuelt tilrettelagt opplæring innføres som nye betegnelser og bestemmelser i loven. Retten til individuelt tilrettelagt opplæring viderefører dagens rett til spesialundervisning, og deles opp i 3 rettigheter.

6.1.5 Ny opplæringslov

Ny opplæringslov blir innført og vil gjelde fra 1.august 2024. En sentral endring er at skoleeiers ansvar for kvalitetsvurdering innlemmes i lovverket (ny §13-3e). Det fremheves at det er skoleeier som har ansvaret, men at vurderingen skal skje på den enkelte skole. Krav til pedagogisk ledelse og å utvikle pedagogiske læringsfellesskap i alle skoler er en sterk føring i den nye opplæringsloven.

6.1.6 En skole for vår tid

En ekspertgruppe for skolebidrag, ledet av Sølvi Lillejord, leverte i mai 2021 en sluttrapport som heter *En skole for vår tid*.³¹ Rapporten gir en grundig gjennomgang av hvordan skoleeiere og skoler bedre kan drive et systematisk utviklingsarbeid for å løfte kvaliteten på opplæringen, samt å beskrive hva som kjennetegner skoler og kommuner som lykkes godt med å løfte kvaliteten på opplæringen. Rapporten peker også på hva som skal til for at skoler med lavt skolebidrag over tid kan løfte kvaliteten.

---

²⁹ [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis | udir.no](https://www.udir.no/kompetanselofte-for-spesialpedagogikk-og-inkluderende-praksis)

³⁰ Stette, Øystein (2023) Ny opplæringslov 2024 med forarbeider og lovspeil, Fagbokforlaget

³¹ [en-skole-for-var-tid_v5.pdf \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/en-skole-for-var-tid_v5.pdf)

En fellesnevner for rapportens anbefalinger er medvirkning på alle nivå fra skoleeier til elev, og profesjonsutvikling som foregår tett på klasserommet og praksisfeltet. En slik utvikling krever en tydelig og dedikert skoleeier, god lederressurs på den enkelte skole, og bredde og kapasitet i fagmiljøene.

Skolebidragsindikatorer	2019	2020	2021
Barneskoler i Meløy 1-4 klasse	-1,1	-0,7	0,3
Barneskoler i Meløy 5-7 klasse	-0,9	-1,3	-1,0
Ungdomsskoler i Meløy 8-10 klasse	-2,2	-	-

Hva er en skolebidragsindikator?³²

«Skolebidragsindikatorerne forsøker å vise hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater. For å kunne måle dette, skiller vi ut den delen av læringsresultatet som skyldes forutsetningene elevene har med seg. Vi kontrollerer for tidligere resultater og foreldrebakgrunn.

Dersom skolens bidrag er likt med landsgjennomsnittet, er skolebidraget 0.

En positiv verdi indikerer at skolen bidrar mer enn landssnittet.

En negativ verdi indikerer at skolen bidrar mindre enn landssnittet.

En negativ verdi betyr ikke at skolen bidrar negativt til elevenes resultater, men at bidraget er mindre enn landssnittet.

Skolebidragsindikatorerne gir ingen forklaring på hvorfor bidraget er som det er.» (udir)

Siden det ikke har vært gjennomført eksamen under koronapandemien, er det en stund siden det har vært målinger for ungdomsskolen. Tallene for Meløy viser at det er framgang i barneskolen i 1-4 klasse, men fremdeles lærer elevene mindre enn de har potensiale til når man sammenligner med landsgjennomsnittet.

Skolebidragsindikatorerne tyder på at det er en del å hente på tidlig innsats. Småskoletrinnet 1-4 kommer negativt ut på denne målingen, selv om det er en svak framgang, 5-7 trinn kommer negativt ut. Resultatene fra 2019 tall viser at elevene ligger under landssnittet for 8.-10. trinn. Dette indikerer at elevene ikke gjør det så godt som forventet på de laveste trinnene, og som igjen kan være noe av forklaringen på den høy andel spesialundervisning vi har i Meløy.

Dette betyr at det ligger et potensiale i opplæringen på 1-4.trinn. Ved systematisk satsing på tidlig innsats er det mulighet for å både å redusere spesialundervisningen og å heve skoler resultatene ytterligere lenger opp i årskullene. En slik satsing krever et kollegium med riktig sammensatt kompetanse og mulighet for samarbeid mellom lærere, andre ansatte i skole og på tvers av fagområder i kommunen. I kragerøskolene har det vært satt fokus på systematisk tverrfaglig arbeid gjennom TIK – modellen, Tidlig Tverrfaglig Innsats i Kragerø og dette arbeidet videreføres og skolene. En forutsetning for å lykkes med dette er at skolene har mulighet for kollektivt samarbeid i et kollegium med bred kompetanse. Denne muligheten utfordres sterkt jo mindre skolene blir.

---

³² [Skolebidragsindikatorer for grunnskolen for 2020+2021 | udir.no](https://udir.no)

6.1.7 Oppvekstreformen

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Den flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Målene i reformen blir kun oppnådd gjennom endringer i hele oppvekstsektoren. Derfor blir barnevernsreformen i tillegg omtalt som en oppvekstreform.³³

Mål med reformen:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.

Dette er mål som kun kan oppnås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren, hvor samordning, koordinering av tjenester vil være sentrale virkemidler for å nå målene. I lovforslaget er det krav om at kommunestyret skal vedta en forpliktende plan som skal bidra til tverrfaglig samarbeid i kommunen, herunder innlemme barnevernets arbeid i kommunens øvrige barne- og oppvekstpolitikk. Dette samarbeidet vil kunne være lettere å organisere dersom det er færre skoler.

6.1.8 Kvalitet

I NOU 2023:27 trekkes det frem at det er store forskjeller når det kommer til kompetansen til lærere i skolene i dag. Det er elever som hver dag blir undervist av ansatte uten godkjent lærerutdanning, eller kompetanse for å undervise, og lærerdekningen er ujevnt fordelt utover landet.³⁴

Skal skolene levere god kvalitet i undervisningen er det en forutsetning at skolen har et bredt kunnskapsgrunnlag, med ansatte med den formelle kompetansen som trengs for å endre og utvikle egen undervisningspraksis i fag. I Meløyskolene mangler 14 % av lærerne denne kompetansen.

Lærerens betydning for elevenes læring og sosiale utvikling er et avgjørende premiss for alle målene som settes for skolen og de tiltakene som iverksettes, derfor blir relevant pedagogisk fagkompetanse en svært viktig ressurs for skolene og elevene.³⁵

---

³³ [Hva er barnevernsreformen? | Bufdir](#)

³⁴ [NOU 2023: 27 - regjeringen.no](#)

³⁵ [NOU 2023: 1 - regjeringen.no](#)

Kjennetegn på skoler med god kvalitet, er tatt opp i bakgrunnsdokument til den nye læreplanen som trådte i kraft 1. august 2020, «Elevenes læring i fremtidens skole»³⁶

- Elevene deltar aktivt i egen læring og forstår egne læringsprosesser
- Elevene deltar i kommunikasjon og samarbeid
- Elevene får utvikle dybdeforståelse og får hjelp til å forstå sammenhenger
- Elevene får utfordringer som gjør at de kan strekke seg
- Undervisningen er tilpasset elevenes ulike forkunnskaper og erfaringer
- Elevene møter tydelige forventninger til hva de skal lære, og får tilbakemeldinger og råd om videre læring
- Elevenes relasjoner, motivasjon og følelser, tas hensyn til i undervisningen
- Lærerne tar i bruk varierte metoder, arbeidsmåter og organisering som er tilpasset det elevene skal lære, den enkelte elev og elevgruppe

6.2 Lærernes fagkompetanse.

Nye kompetansekrav ble innført i 2017, og kravet om at ansatte som skal undervise må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i, er forsterket. Kravet er konkretisert i §§ 14-2 og 14-3 i forskrift til opplæringsloven. For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på barnetrinnet kreves det at vedkommende har minst 30 studiepoeng som er relevante for faget. For å undervise i norsk, samisk, norsk tegnspråk, matematikk eller engelsk på ungdomstrinnet kreves det at vedkommende har minst 60 studiepoeng som er relevante for faget.³⁷

Kravet gjelder ikke for de som før 1. januar 2014 hadde kompetanse etter dagjeldende tilsetningskrav, eller som senere har fullført allmennlærerutdanningen.³⁸

Bakgrunnen for denne endringen var blant annet internasjonale sammenligninger som viste at Norge bruker mye ressurser til skolen, der innsatsen ikke gjenspeiles i læringsresultater. Norge har blant annet for mange elever på de laveste nivåene og få elever i toppsjiktet i matematikk.³⁹

For å undervise i andre fag på ungdomstrinnet kreves det minst 30 studiepoeng som er relevante for faget. Dette gjelder ikke valgfagene, utdanningsvalg og arbeidslivsfag. Opplæringsloven inneholder to typer kompetansekrav for lærere: Kompetansekrav for å bli ansatt i undervisningsstilling (§10-1) og krav til relevant kompetanse i undervisningsfagene (§10-2). Kompetansekravene for tilsetning knytter seg til en fullført lærerutdanning, for eksempel allmennlærerutdanning eller grunnskolelærerutdanning.

Den tidligere allmennlærerutdanningen la godt til rette for fag og timefordeling der lærere kunne dekke et bredt område av fag. I 2017 ble det innført 5-åring lektorutdanning for lærere, høsten 2022 begynte det første kullet å undervise i norske skoler. Nyutdannede

---

³⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/?ch=1>

³⁷ [Forskrift til opplæringslova - Kapittel 14. Krav til kompetanse ved tilsetjing og undervisning - Lovdata](#)

³⁸ [3. Kompetansekrav for å undervise på ungdomstrinnet | udir.no](#)

³⁹ [En+vurdering+av+skolestrukturen+i+Fauske+kommune+og+innføring+av+kretsgrenser.pdf \(custompublish.com\)](#)

lærere har en smalere fagkrets å undervise i. En konsekvens av dette er at disse lærerne ikke vil ha den bredden i sin undervisningskompetanse som små skoler trenger. Dette vil kunne være med å gjøre det vanskeligere å rekruttere lærere til små skoler i fremtiden, og det vil være vanskeligere å få fag- og timefordelingen til å gå opp når den enkelte lærer har godkjent kompetanse i færre fag.⁴⁰

Nye tall fra Statistisk sentralbyrå forteller at 15 prosent av de ansatte i grunnskolen ikke oppfyller utdanningskravene. I ungdomsskolen manglet én av tre norsk- og matematikklærere de 60 studiepoengene som kreves, mens nesten hver fjerde manglet kompetanse i engelsk skoleåret 2018–2019.⁴¹

Man vet at det står enda dårligere til i mange andre fag. I 2014 hadde over halvparten av dem som underviste i mat og helse, ikke ett eneste studiepoeng i faget. I kunst og håndverk manglet fire av ti undervisere studiepoeng. Andelen som ikke oppfyller kompetansekravene i fremtiden, er høyere på ungdomsskolen enn i barneskolen når man ser alle fagene under ett. Det skyldes at kompetansekravene er høyere på ungdomstrinnet.

God fagbakgrunn må ligge i bunnen for å gi undervisning av høy kvalitet. Elevene lærer mest når de undervises av en som er trygg i faget sitt. TIMSS 2015⁴² viser at en kompetent lærer gir elevene bedre læringsutbytte, utjevner sosial bakgrunn og er med på å øke likeverd i skolen. En analyse fra Senter for økonomisk forskning (SØF) ved NTNU viser at elevene gjør det bedre når ungdomsskolen har en høyere tetthet av lektorer⁴³. Pedagogisk og didaktisk kompetanse og allmenndannelse hører selvsagt også med, men det de som underviser må ha, er en utdanning der de har spesialisert seg i fag.

Økte kompetansekrav til undervisning, kombinert med en «smalere» kompetanse hos nyutdannede lærere, vil altså allerede i nær fremtid kunne gjøre det vanskelig å dekke alle fagområder. Dette vil gjelde spesielt de mindre fagene og de mindre skolene. Med større skoler, eller ved å samle flere elever på samme klassetrinn, vil det være enklere å få større fleksibilitet og mer spesialisering i lærerkollegiet. Det må gjøres en vurdering av hvordan dette best møtes i fremtiden, ved å ha skoler som har tilstrekkelig kompetanse til å møte de kravene som stilles. Opprettholdes mange 1-10 skoler med små klasser vil det bli større utfordringer å skulle dekke alle fagområdene, enn hvis man samordner noen av klassene.

Den nye læreplanen stiller krav til at skoler skal ha en felles tilnærming til hva som er godt læringsarbeid, og tilnærmingen skal omsettes til praksis som er merkbar for elever og foresatte. Her ligger innforstått en forutsetning om at lærergruppene som meningsfellesskap, må ha en viss størrelse. Kravet i den nye læreplanen er forskriftsfestet og innebærer dermed et forbud mot den privatpraktiserende lærer. Ved større skoler vil det flere fagpersoner som kan bidra i fellesskapet og skolen som organisasjon blir mindre sårbar og personavhengig.

---

⁴⁰ [KS Konsulent \(loten.kommune.no\)](https://www.loten.kommune.no)

⁴¹ [Vi trenger flere lektorer i ungdomsskolen! - Norsk Lektorlag](#)

⁴² [TIMSS 2015: Vi kan lykkes i realfag | udir.no](#)

⁴³ [Lærerkompetanse og elevresultater i ungdomsskolen, 2008 | udir.no](#)

6.3 Vurdering av barnets beste

FNs barnekonvensjon artikkel 3 fastslår at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. ⁴⁴Endringer i kommunens tjenestetilbud, herunder skolestruktur, er å anse som en type handlinger der barns beste skal vurderes.

I arbeidet med sammenslåing av ungdomstrinnene, vil barn og unge bli informert og hørt gjennom skoledemokratiet og oppfordres til å svare på høringen. Elevrådets representanter i samarbeidsutvalgene ved skolene, vil også her kunne bidra til høringen. Når en endelig beslutning om sammenslåing skal tas, skal barn og unges muligheter for innspill og medvirkning være ivaretatt.

Hensynet til barnets beste er en skjønnsmessig vurdering og kan dermed brukes som argument av flere parter med ulikt syn på saken.

For eksempel:

- Parter som er opptatt av å bevare begge ungdomsskolene av kvalitetsmessige grunner
- Parter som er opptatt av å slå sammen ungdomsskolene av økonomiske eller kvalitetsmessige grunner

Å argumentere til barnets beste, vil i de fleste tilfeller dreie seg om å balansere slike argumenter. Barnets stemme inn i debatten i form av høringsutspillene, må tillegges vekt. Det er likevel de voksne som har ansvaret for å ta beslutningene der barns beste er vurdert.

Momenter av betydning kan være tilhørighet, nærhet, pedagogisk miljø, skolemiljø, trafiksikkerhet, sikkerhet på skolebuss, klassestørrelse, ivaretagelse av barn med spesielle behov, opprettholdelse av kulturell identitet og så videre. I vurderingen av de økonomiske konsekvensene bør et samfunnsøkonomisk aspekt vektlegges.

Barneombudet har oppfordret kommunene til å synliggjøre hvordan vedtaket vil være til barnets beste. I den forbindelse bør det også være med hvordan en vil ivareta sikkerheten på skolevei og skoleskyss.

6.4 Skolemiljø

En skole med få elever på hvert trinn kan ha en viss sårbarhet i forhold til det sosiale samspillet som foregår mellom elever på samme alderstrinn. I et lite elevmiljø vil det være vanskeligere å finne medelever som man deler interesser med, også færre voksne å knytte viktige relasjoner til. Et større elevmiljø gir elevene flere valgmuligheter til å få venner og få delta i forskjellige sosiale miljøer på skolen.

Her blir det viktig å høre på innspill fra Ungdomsrådet og de berørte elevene hvilke holdninger de har til å komme i et større miljø når de begynner på ungdomstrinnet. I andre lignende utredninger ser man en tendens til at ungdommene er mer positive til å komme i et større miljø, enn foreldrene.

---

⁴⁴ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjonen/i88078/>

Jo større en skoles elevgrunnlag er, jo større er mulighetene for å få til et godt og inspirerende fagmiljø for elevene, og jo flere valgmuligheter vil elevene kunne få. En skole med større ungdomstrinn, vil kunne tilby elevene flere valg innen fremmedspråk/språklig fordypning, og arbeidslivsfag. De vil også kunne tilby flere valgfag, med en større bredde.

6.5 Minoritetsspråklige elever.

En samling av ungdomskoletrinnene i Ørnes og Glomfjord vil kreve at minoritetsspråklige elever gis et tilsvarende tilbud ved Ørnes skole som de i dag får ved Glomfjord skole, hvor den største andelen av disse elevene går.

Det vil legges opp til egen mottaksklasse for elever på 8-10 trinn, hvor elevene gis den første norskopplæringen, før de inkluderes helt og fullt i sine klassemiljø.

Det kreves et visst kompetansemiljø for å få til et godt integrerings- og inkluderingsarbeid på skolene, og det kan være hensiktsmessig å samle ressursene for denne aldersgruppen på en felles ungdomsskole.

6.6 Fellesnevnerne for fremtidens skole

Hva er fellesnevnerne for nasjonale føringer og kommende lovendringer?

- Forpliktende samarbeid
- Tidlig innsats og forebygging
- Tilpasset opplæring
- Kompetanse nærmere eleven
- Barnets stemme og brukermedvirkning
- Kvalitetsutvikling i profesjonsfelleskapet

Dette er føringer og forventninger som fra skoleeier vil kreve en målrettet innsats der ledere og ansatte må spille på hverandres kompetanse i større grad enn i dag. Samhandlingen med støttetjenestene må i større grad foregå i skolene, og arbeidet må ledes av ledere som har kompetanse og ressurser til å lede komplekse utviklingsprosesser.

Kvalitetsutvikling i skolen er en kontinuerlig læringsprosess, der lærerne, skolelederne, andre ansatte og skoleeierne arbeider systematisk med å sette seg mål, velge tiltak og vurdere tilstanden. De vurderingene som gjøres, følges opp med justeringer og nye mål. I en lærende prosess åpnes det for å stille spørsmål og reflektere over mulige svar. ⁴⁵

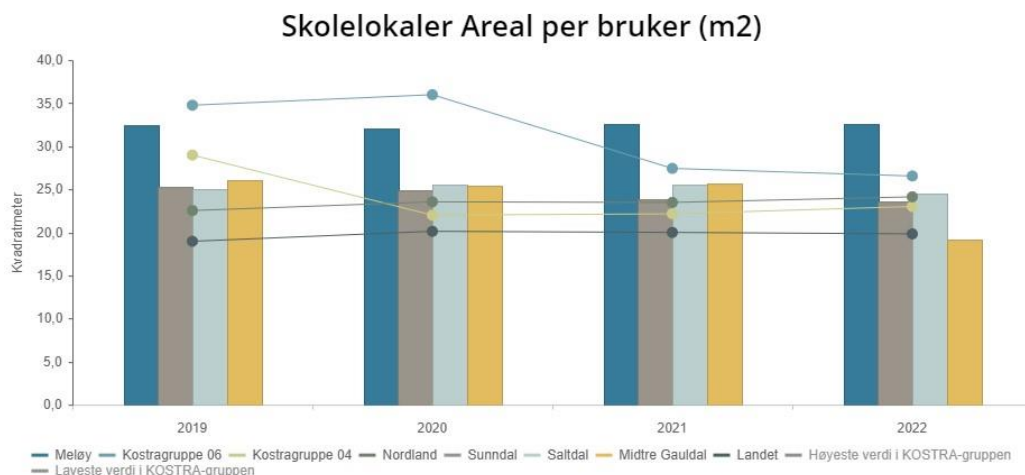
Brukerundersøkelsene, prøvofeltet, kompetansevurderinger, statistikk, analyse, evalueringer og de internasjonale undersøkelsene er deler av dette kunnskapsgrunnlaget. Det felles kunnskapsgrunnlaget gir ikke alene et fullstendig bilde av kvaliteten i skolen. Kunnskapsgrunnlaget må fortolkes og vurderes i en kontekst. Overordnet del av læreplanverket presiserer at alle ansatte i skolen må ta aktivt del i det profesjonelle læringsfelleskapet for å videreutvikle skolen.

---

⁴⁵ [Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen \(regjeringen.no\)](#)

7.0 Lokaler og skoleskys

7.1 Arealutnyttelse i skolene

	2019	2020	2021	2022
Meløy	32,5	32,1	32,5	32,5
Kostragruppe 06	34,8	36,0	27,4	26,6
Kostragruppe 04	29,0	22,0	22,2	23,0
Nordland	22,5	23,6	23,5	24,1
Sunndal	25,3	24,9	23,8	23,6
Saltdal	25,0	25,6	25,5	24,5
Midtre Gauldal	26,0	25,4	25,7	19,2
Landet	19,0	20,1	20,0	19,8

7.2 Bygningsstandard/arealkapasitet

Meløy kommune har i dag langt større areal til skolebygg enn det behovet elevtallet tilsier. Totalt har vi et areal til skolebygg på nesten 22.000 m². Dette kostet i FDV utgifter (forvaltning, drift og vedlikehold) i 2022 over 15 millioner kroner, hadde standarder i bygningsteknisk forskrift - TEK 17 blitt fulgt, ville utgiften vært på nesten 19 millioner. (vedlegg 3)

Teoretisk kvadratmeter pris på kr 850,- er det som TEK17 anbefaler brukt og er den prisen som er nødvendig for å unngå nedstengninger av skolebygg over tid. Det er et faktum at kommunen bruker ca. 160 kr mindre per m² per år til FDV enn det man burde for å holde skolebyggene vedlike, slik at man unngår vedlikeholdsetterslep.

Det bør vurderes om det fremover er mulig å redusere areal til skolebygg med i størrelsesorden m², tilsvarende 20-30% av det som benyttes i dag. Dette vil kunne gi betydelige økonomiske besparelser innen bygningsdrift, anslagsvis ca. 3-4,5 millioner per år, gitt antall kroner brukt per m² i 2023. En slik innsparing er ikke mulig uten at skolestrukturen endres og at skoler/skolebygg legges ned helt eller delvis, slik at ubenyttet areal kan selges eller rives.

7.3 Arealkapasitet ved Ørnes og Glomfjord skole

Enhet	Antall elever		Areal (m2)				Areal (m2) pr elev	
	Barnetrinn	ungdomstrinn	Totalt areal	Annet areal	Barnetrinn Areal klasserom	Ungdomstrinn Areal klasserom	barnetrinn	Ungdomstrinn
Ørnes skole	0	102	4633	4095	-	538	-	5,27
Glomfjord skole	89	43	4688	3999	399	290	4,48	6,74

(Tallene er hentet fra samfunn. Tabell over alle skolene se vedlegg 4)

Veiledende arealnorm for klasserom er minimum 2,5 kvm per elev i klasserom som ikke har tilleggsarealer (grupperom og lignende) i umiddelbar nærhet. Minstenormen er 2 kvm per elev i klasserom som har tilleggsarealer i umiddelbar nærhet. Alle skoler i Meløy har tilleggsarealer. Areal for ansatte kommer i tillegg (veiledende norm er minimum 6 kvm per ansatt). Auditorier og rene formidlingsrom kan ha høyere elevtetthet.

Ved dimensjonering av nye skolebygg benyttes 15m² per elev skoler enn mindre enn 100 elever, og 14 m² per elev ved skoler større enn 100 elever.⁴⁶ Vi har i dag totalt 21429 m² areal til skole, som gir 33,27 m² pr. elev.

Flere av skolene er gamle og har etterslep på vedlikehold, og det er en del renoveringsbehov. Det må tas stilling til hvor mye areal som skal bruke til skolebygg fremover, og se dette opp mot vurderingen av skolestruktur.

7.4 Elevgrunnlag og kapasitetsutnyttelse

Tabellen nedenfor viser elevtall, estimert kapasitet og kapasitetsutnyttelse for ungdomstrinnet ved Ørnes og Glomfjord skole i dag, ut fra klasseromsareal:

Enhet ungdomstrinnet:	Elever pr. 26.8.23	Kapasitet 2023/2024	Utnyttelse i 2023 (%)	Kommentarer:
Ørnes skole	102	538 tilgjengelig 204 ut fra norm	37,9 %	4095 m ² tilleggsareal
Glomfjord skole	43	290 tilgjengelig 86 ut fra norm	29,7 %	3999 m ² tilleggsareal

(Tallene er hentet fra samfunn. Tabell over alle skolene se vedlegg 5)

Samfunn har gjennomført en kartlegging av en del nøkkeltall for Ørnes og Glomfjord skole. Det dreier seg om arealstørrelse, hvilke typer klasserom/ grupperom som er tilgjengelig, tilleggsarealer, en foreløpig vurdering av bygningsmessig tilstand, med en teoretisk beregning av hva som trengs av vedlikehold ved disse skolene. Beregninger av vedlikeholdsetterslep som angis for hver skole nedenfor er svært overslagsmessige.

I vedlegg 6 og 7 ligger faktaarkene med tegninger av byggene.

⁴⁶ [horingsdokument-skolestruktur-2020.pdf \(narvik.kommune.no\)](https://www.narvik.kommune.no/horingsdokument-skolestruktur-2020.pdf)

7.5 Faktaark Ørnes skole

Ørnes skole

Skoletype	Ungdomsskole	8 - 10. årstrinn	Nøkkeltall per 31.12.2023		
Brutto bygningsareal (m2)		(4633 ?)	Antall elever:	102	
Tomteareal: (m2)			Ledelse		
			Årsverk		
			Type rom:	Antall rom	Areal(m2)
Ørnes Ungdomsskole	Fløy 1	Korridor	1	52,7	
		Klasserom	3	183,9	
		Grupperom	1	18,6	
					255,2
	Fløy 2	Grupperom	6	118,4	
		Klasserom	2	123,1	
		Kjøkken/kantine	2	53,2	
		Rådgiver	1	23,0	
		Datarom	1	2,5	
		Gang	1	2,2	
	Midtfløy 1. etg.	Vestibyle	1	168,7	
		Vaktmester	2	23,0	
		Teknisk rom	3	47,1	
		Gang	3	10,7	
		Toalett gutter	1	25,0	
		Toalett jenter	1	25,7	
		HCWC	1	5,4	
		Lager	4	13,2	
Grupperom		2	40,1		
				358,9	

		Type rom:	Antall rom	Areal(m2)
Ørnes Ungdomsskole	Midtfløy 2. etg.	Gang	2	18,2
		Arkiv	1	14,3
		Kontorer ADM	4	66,6
		Personalrom/tea kjøkken	2	46,4
		Garderobe	2	28,5
		WC	4	6,6
		Møterom	1	20,5
		Arbeidsrom lærere/forberedelse	3	155,8
		BK	1	1,1
	Ny-fløy 1.etg	Gang/korridor/sosialsone/trapperom	3	113,7
		Tekniske rom	2	22,2
		Grupperom	2	44,6
		Klasserom	2	121,2
		WC	1	4,6
		Lager	2	78,0
				384,3
	Ny-fløy Kjeller	Tilfluktsrom	1	188,7
		Trappeoppgang, gang	4	39,0
		Garderober/WC	2	26,8
		Lager	6	59,2
		Arkiv	1	69,1
		Kjøkken	1	16,9
				399,7
	Aktivitetsbygg	Gang/korridor	3	
		WC/HCWC	2	
		Garderober	2	
		Lager	3	
		Undervisningsrom	10	
		Skolekjøkken	1	
			21	614
	Kjeller	Tekniske rom	3	124
Areal Ørnes skole, Totalt:				2 816,5
Vedlikeholdsbehov				
Fløy 1	Klasserom 2 og 3 har behov for renovering			600 000,00
Midtfløy 1.etg	Toaletter			300 000,00
Midtfløy 2.etg	Kontor/arbeidsrom			400 000,00
	Arbeidsrom. Nye lys/LED			200 000,00
Nyfløy 1.etg	En del vinduer må skiftes			350 000,00
	Overflater vegger			100 000,00
Kjeller	Mye renovering			1 000 000,00
Aktivitetsbygg	Oppgradere			200 000,00
Estimat:				3 150 000,00

7.6 Faktaark Glomfjord skole

Glomfjord skole				
				
Skoletype	Skole og SFO	1. - 10. årstrinn	Nøkkeltall per 31.12.2023	
Brutto bygningsareal (m2)		4688	Antall elever: 122	
Tomteareal: (m2)			Ledelse Årsverk	
Glomfjord skole		Type rom	Antall rom	Areal (m2)
Ungdomsskole		Fellesareal	8	348,4
		Undervisningsrom	16	882,9
		Teknisk rom	6	85,3
		Lagerrom	7	79,0
		WC	3	38,3
				1 433,9
Barneskolen:		Fellesarealer	15	384,7
		Undervisningsrom	19	800,1
		Tekniske rom	4	67,1
		Lager rom	5	34,0
		WC elever	1	8,2
				1 294,1
GYMBYGG		Gymsal	1	199,5
		Scene	1	97,9
		Lager	6	123,9
		Tekniske rom	2	15,3
		Fellesareal, ganger, vestibyle trapp	7	112,2
		Garderobe, dusj...	9	158,1
		WC	4	4,3
				711,2
SFO-FLØY		SFO	10	214,1
		Teknisk	3	17,1
		Felles, gang, vestibyle	5	46,5
		WC	4	13,2
		Garderobe	2	46,5
				337,4

Glomfjord skole		Type rom	Antall rom	Areal (m2)
ADM. Fløy		Fellesarealer	11	311,6
		Kontor/møte	7	212,9
		Personal/lærerværelse	1	54,2
		Tekniske rom	4	74,4
		Lagerrom	6	42,1
		WC personal	4	8,2
		WC elever	2	61,7
				765,1
	Samlet areal	Ungdomsskole		1 433,9
		Barneskole		1 294,1
		Gymbygg		711,2
		SFO		337,4
		ADM. Fløy		765,1
		AREAL TOTALT:		4 541,7
	Vedlikeholdsbehov.			Estimat
	Garderobeanlegg gymsal.			950 000,0
	Toaletter ungdomsskolen			450 000,0
	Toaletter kjeller mellombygget			450 000,0
	Oppgradering varmeanlegg			900 000,0
	Utskiifting belysning til LED			3 000 000,0
	Utskiifting vinduer, isolering			2 500 000,0
	Utskiifting en del gulvbelegg			400 000,0
	Flikking og maling innvendig			500 000,0
	Mosefjerning på tak			600 000,0
		Estimat kr:		9 750 000,0

7.7 Skoleskyss og trafikksikkerhet

Den totale netto utgiften for skoleskyss for Meløy kommune var ifølge regnskap i 2023 på 3 778 573 kroner, dette inkluderer skoleskyss for elever fra EnSpire Neverdal skole. Antall skyss elever kan variere noe fra år til år ved de forskjellige skolene.

Skoleåret 2023-2024 har Meløy kommune ifølge GSI 288 elever med skoleskyss i offentlig skole, 12 av disse går i dag ved Glomfjord skole. I tillegg kommer 59 elever fra privatskolen, til sammen 347 elever med skoleskyss.

Beregninger av skoleskyss for elevene fra Glomfjord, dersom de flyttes til Ørnes, kommer i kapittel 9.

Jens Morten Nystad som er faggruppelider rutetilbud og drift for Nordland fylkeskommune opplyser hvilke satser som gjelder for skoleskyss på nåværende tidspunkt. Kostnaden for skyssen avhenger av avstanden mellom elevens hjem og skole, som beskrevet i tabellen under. Beløpet er pr tur. Fra Glomfjord sentrum til skolene på Ørnes er det om lag 19 kilometer, hvilket betyr at prisen pr elev pr skoledag blir 66 kroner. Elevene fra Holandsfjorden har noe lengre reisevei og vil dermed koste noe mer.

1 Zone	2 Zones	3 Zones	4 Zones	5 Zones	6 Zones	7 Zones	8 Zones	9 Zones
0 - 3	3,001 - 6	6,001 - 9	9,001 - 12	12,001 - 15	15,001 - 18	18,001 - 21	21,001 - 24	24,001 - 27
26,00	26,00	26,00	33,00	33,00	33,00	33,00	33,00	41,00

Endring i skolestruktur, betyr endring i behov for skoleskyss. Skoleskyss er en primæroppgave for fylkeskommunen, og er hjemlet i opplæringsloven §13-4.⁴⁷ Kommunene har ansvar for skoleskyss for elever som har rett til skoleskyss på grunn av farlig eller vanskelig vei. Fylkeskommunen har ansvar for å organisere all skoleskyss i samråd med kommunene, også det som kommunene selv innvilger.

Meløy kommunene er godkjent som Trafikksikker kommune, og har vedtatt ny trafikksikkerhetsplan for 2022-2026 som bygger på konseptet til Trygg Trafikk. Planen viderefører organiseringen av det kommunale trafikksikkerhetsarbeidet, og er forankret hos kommunedirektøren og i strategisk lederteam.⁴⁸ Alle skolene og barnehagene har utviklet rutiner og retningslinjer for trafikksikkerhet, og har fått Trygg trafikk godkjenning som trafikksikre skoler og barnehager.

Kommunen arbeider også med de utfordringene vi har med trafikksikkerheten på kommunale veier og skoleområder hvor det ferdes mange barn. Meløy kommune har over flere år fått trafikksikkerhetsmidler for å utarbeide reguleringsplaner, byggeplaner og fysiske tiltak på kommunale og fylkeskommunale veier. I planperioden vil det være et særlig fokus på tiltak ved skoleområder som har en utfordrende trafikksikkerhetssituasjon.

⁴⁷ [Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) - Lovdata](#)

⁴⁸ [Vei og trafikk \(meloy.kommune.no\)](#)

Transportøkonomisk institutt (TØI) publiserte i 2018 en rapport med analyse av trafikkuulykker på skoleveien for perioden 2007 til 2016.⁴⁹ Den viser at antall hardt skadde og drepte heldigvis har gått sterkt nedover i perioden, fra 331 ulykker i 2007 til 94 ulykker i 2016. Men fremdeles er det alt for mange som blir hardt skadet eller drept på skoleveien. De fleste er syklister, fotgjengere eller passasjerer i personbil. Kun ett barn har mistet livet som passasjer i buss i perioden. Rapporten viser at de fleste ulykkene foregår i spredtbygd strøk (69 %) på riks- eller fylkesvei. En ulempe ved at flere må ta buss til skolen er at man går glipp av den helsemessige gevinsten ved å sykle eller gå.

Fylkeskommunene opererte tidligere med konkrete tidsrammer for akseptabel reisetid for ulike aldersgrupper. I gjeldende retningslinjer for skoleskyss er disse tatt bort.

Her er reisetidene som tidligere var anbefalt:

5.3 Reisetid

Kilde: Merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven § 7-1, Udir 3-2009 kap. 3

Skoleskyssen skal organiseres på en slik måte at elevene får en akseptabel reisetid. Med reisetid menes summen av beregnet gangtid, reisetid og ventetid på oppsamlingsplass/holdeplass og skolen.

AtB planlegger skyssen med tanke på, og tilbyr de aller fleste elevene maksimal reisetid **én vei** på:

- 45 minutter for 1.– 4. trinn
- 60 minutter for 5.– 7. trinn
- 75 minutter for 8.–10. trinn

Denne normen for akseptabel reisetid gjelder mellom hjem og nærmeste skole.

I Nordland fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss står dette om reisetid: *Med reisetid én vei menes gangtid mellom hjem (utgangsdør) og påstigningssted + ventetid ved påstigningssted + reisetid fra påstigningssted til skole + gangtid til skolen (inngangsdør). Skoleskyssen søkes lagt til rette slik at elevene unngår unødig lang reisetid. Kommunene, gjennom sin fastsettelse av grunnskolestrukturen, er ansvarlig for å påse at skoleskyssen kan organiseres effektivt og rasjonelt, og uten å påføre elevene unødig lang reisetid.*⁵⁰

Endring av skolestruktur vil føre til at ungdomsskoleelever som tidligere definerte Glomfjord som sin nærscole nå vil få Ørnes som sin nærscole.

Ny skolestruktur vil altså føre til at noen elever får lengre skolevei. Retten til skoleskyss vil gjelde i forhold til nasjonale føringer og lokale forhold. Denne utredningen tar som utgangspunkt at trafikksikkerheten for elevene er ivaretatt ved endring av struktur, og at den ikke vil påføre elevene en unødig lang reisetid.

---

⁴⁹ [Ulykker på skoleveg - Transportøkonomisk institutt \(toi.no\)](https://www.toi.no/ulykker-pa-skoleveg)

⁵⁰ [retningslinjer-for-skoleskyss.pdf \(nfk.no\)](https://www.nfk.no/retningslinjer-for-skoleskyss.pdf)

8.0 Lokalisering av ungdomstrinnet på strekningen Reipå - Glomfjord

8.1 Skolen betydning for lokalsamfunnet

Skolene blir ofte et samlingssted for lokale aktiviteter og arrangementer utover det som skjer i skolens egen regi. Dette representerer en egenverdi i lokalmiljøet og trekkes ofte fram i diskusjoner rundt konsekvensene av at nærmiljøskolen kan bli nedlagt. Utredningen omtaler også dette aspektet, men det er viktig å understreke at det som bør og skal veie tyngst i diskusjonen om skole er skolens mandat og samfunnsoppdrag, og kommunens ansvar for å sikre et forsvarlig, godt og likeverdig opplæringstilbud innenfor de rammene kommunen har.

Det foreligger lite forskning på de faktiske samfunnsmessige konsekvensene av endringer i skolestrukturen, både i distrikts- Norge og sentrale deler av landet. I en skolestrukturutredning i Kragerø kommune i 2021, viser de til følgende om forskning på dette området: ⁵¹

Norsk senter for bygdeforskning v/ Villa foretok i 2015 en litteraturgjennomgang på forskning og evaluering om skolesentralisering/-strukturendring, med spesielt fokus på konsekvenser for lokalsamfunnene. Gjennomgangen viser blant annet til forskning fra Nordlandsforskning (Solstad 2006) og Høgskulen i Volda (Kvalsund 2004), som finner at «små skoler er viktige sosiale arenaer i mindre bygdesamfunn og kan skape læringsaktiviteter som er godt forankret i lokalbefolkningen og lokal kultur og miljø. Dette er viktige forhold dersom distriktpolitiske målsetninger om levende bygder og levedyktige lokalsamfunn i distriktene skal opprettholdes.»

Villa omtaler dette videre i et oppsummerende punkt: «Ved nedleggelse berøres flere enn elevene og deres undervisningsplass. Skolen er en ressurs for lokalsamfunnet/bygda; et minnesmerke, relatert til historie, styrker plassfølelsen, skolen er influert av lokal kultur og aktiviteter i bygda. Skolen er mer enn en plass for undervisning, en informasjonskanal for hvordan familiene har det og hva som skjer i bygden, lokale for aktiviteter utenom skoletid, en plass for sosiale nettverk og sosialisering i nærområdet.»

Det vises i Villas litteraturgjennomgang også til Telemarksforsknings skolestrukturutredning i Stange kommune (Lie m.fl. 2014). Der vurderes konsekvenser av endret skolestruktur, blant annet bosetning og attraktivitet. Utredningen finner ikke støtte i forskningslitteraturen for at bygda «dør» dersom skolen legges ned. Det er imidlertid vanskelig å si hva som påvirker lokalsamfunnet og tilflytting på lang sikt. «Dersom befolkningen tynnes ytterligere ut etter skolenedleggelse, er det vanskelig å påvise at det skyldes nedleggelsen eller om det er et resultat av en utvikling som ville skjedd uansett».

Det vises til undersøkelser som sier at i bygder der skolen blir lagt ned og det er lang vei til skolen stagnerer gjerne befolkningsutviklingen. I slike bygder er det gjerne utflytting, lite tilflytting og på sikt forgubbing og uttynning. Men det understrekes at en slik utvikling sjelden skyldes skolenedleggelsen, men heller forhold knyttet til arbeidsmarkedet,

---

⁵¹ [skolestruktur utredningen 2021 \(kragero.kommune.no\)](https://www.kragero.kommune.no/utredning-skolestruktur-2021)

næringsutvikling og befolknings sammensetning. Når skolenedleggelse kommer på toppen, forsterker det en allerede påbegynt nedgang i befolkningen.

Østlandsforskning v/ Alnes og Lauritzen utarbeidet i 2015 et notat for Lillehammer kommune⁵² i forbindelse med utredning av barnehage- og skolestruktur i kommunen. I notatet er samfunnsmessige konsekvenser ved endringer i barnehage- og skolestruktur viet et eget kapittel, basert på gjennomgang av tilgjengelig forskning på området. Oppsummert beskrives at «det er en redsel for at tilhørigheten og fellesskapsfølelsen, at den kollektive sosiale kapitalen i et nærmiljø og lokalsamfunn skal forsvinne, som preger motargumentene mot endringer av skolestrukturen hvor nedleggelse av skoler kan være et alternativ. Hvor store konsekvenser en eventuell endring av skolestrukturen får, avhenger av flere forhold som hvordan skolen samhandler med lokalsamfunnet og hvor «robust» lokalsamfunnet og nærmiljøet i utgangspunktet er, og hvorvidt sosiale og kulturelle aktiviteter vil fortsette som før (Hagen et al, 2010).» Det poengteres at konsekvenser av skolenedleggelse må vurderes i sammenheng med andre prosesser og forhold i arbeidsmarkedet, næringsstrukturen og befolknings sammensetningen. Spesielt betyr arbeidsmarkedet mye for bosetting og flytting.

Norsk senter for bygdeforskning litteraturgjennomgang konkluderer med at skolenedleggelse ikke automatisk medfører avgjørende negative konsekvenser for lokalsamfunnet. Kort sagt, «det kommer an på». Blant annet handler dette om at den rollen skolen har i lokalsamfunnet vil være avgjørende for de samfunnsmessige konsekvensene av en eventuell endring i skolestrukturen. Østlandsforskning skriver i sin oppsummering at mye av stedsidentiteten i et lokalsamfunn kan opprettholdes gjennom en videreføring av aktiviteter i og rundt den tidligere skolens lokaler, for eksempel som barnehage, klubbhus, grendehus, og også private skoler. Selv om skolen brukes til nye formål kan aktiviteter som 17. mai-feiringer og ulike arrangementer fortsette for å opprettholde nærmiljøet og lokalsamfunnet som en viktig kilde til innbyggernes sosiale kapital. I mange tilfeller vil dette avhenge av frivillig initiativ. I beste fall kan dermed en skolenedleggelse bidra til mobilisering i grenda, og faktisk danne grunnlag for økt engasjement, og slik styrke den lokalt forankrede ansvarsfølelsen.

Det er viktig å presisere at det de denne utredningen ikke handler om en nedleggelse av en skole. Glomfjord samfunnet vil fortsatt ha en 1-7 skole i bygda, selv om ungdomstrinnet flyttes til Ørnes. Gjennom det vil mange av funksjonene en skole har i samfunnet fortsatt være ivaretatt.

---

⁵² [Microsoft Word - 062015 Skole- og barnehagestruktur i Lillehammer kommune \(ostforsk.no\)](https://www.ostforsk.no/wordpress/wp-content/uploads/2015/06/Microsoft-Word-062015-Skole-og-barnehagestruktur-i-Lillehammer-kommune-ostforsk.no)

8.2 Nærskoleprinsippet

Ifølge opplæringsloven har alle elever rett til å gå på nærskolen, og de skal gå sammen med andre barn i nærmiljøet. Dette er presisert i Opplæringsloven § 8-1: «Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til». Hva som skal regnes som nærskolen avgjøres av en rekke forhold.⁵³

Det skal tas hensyn til geografi, topografi og farlig skolevei. I tillegg åpner forskriften for muligheter til å vektlegge elevens individuelle behov. I slike tilfeller vurderes skoletilhørighet på bakgrunn av en søknad om å gå på en annen skole enn den eleven tilhører.

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprettholde en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på kommunens økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer. Kommunale vedtak om endring av skolestruktur, for eksempel nedleggelse av en skole, er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

8.3 Elevtall - Ørnes skole og Glomfjord skole ungdomstrinn

Ørnes skole	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
8.trinn	36	44	28	30	35	30
9.trinn	32	36	44	28	30	35
10.trinn	34	32	36	44	28	30
Sum	102	112	108	102	93	95

Glomfjord skole	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
8.trinn	19	12	9	15	18	14
9.trinn	10	19	12	9	15	18
10.trinn	13	10	19	12	9	15
Sum	42	41	40	36	42	47

Skolene sammenslått	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
8 trinn	55	56	37	45	53	44
9 trinn	42	55	56	37	45	53
10 trinn	47	42	55	56	37	45
Sum	144	153	148	138	135	142

⁵³ [Behandlingen av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser Udir-2-2012](#)

Ørnes skole	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
8.trinn	20	22	25	18	22	17	12
9.trinn	30	20	22	25	18	22	17
10.trinn	35	30	20	22	25	18	22
Sum	85	72	67	65	65	57	51

Glomfjord skole	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
8.trinn	13	7	10	14	6	14	6
9.trinn	14	13	7	10	14	6	14
10.trinn	18	14	13	7	10	14	6
Sum	45	34	30	31	30	34	26

Skolene sammenslått	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
8 trinn	33	29	35	32	28	31	18
9 trinn	44	33	29	35	32	28	31
10 trinn	53	44	33	29	35	32	28
Sum	130	106	97	96	95	91	77

Som tabellene over viser er antall elever på ungdomstrinnet relativt stabilt i perioden 2023-2028, der ligger samlet elevtall på rundt 140 elever. I 2029 går det ned til 130 elever, og deretter er det en sterk nedgang år for år frem til 2035 hvor det bare er 77 elever. Årsaken til at det kan være hensiktsmessig å slå sammen ungdomstrinnet i Glomfjord og Ørnes nå, selv om tallene er relativt stabile de neste 4 årene, er at de til sammen blir større klasser, hvor man får utnyttet lærerressursene bedre. Utfordringene vi ser ved rekruttering av lærerne kan også møtes bedre.

Ørnes skole har 10, 8 stillinger til ordinær undervisning i 23/24, 6 klasser
 Glomfjord har 5,2 stillinger til ordinær undervisning i 23/24, 3 klasser

8.4 Elevens faglige miljø og valgmuligheter.

Større elevgrunnlag gir større muligheter for å kunne få til et godt og inspirerende fagmiljø for elevene. Større elevgrunnlag kan gi elevene større faglige valgmuligheter. Ved å ha større ungdomstrinn vil man ha mulighet til å tilby elevene flere valg innenfor fremmedspråk, språklig fordypning og arbeidslivsfag. Det vil også åpne for å kunne tilby flere valgfag. Faget utdanningsvalg, som skal forberede elevene på valg av studieretning i videregående skole, vil kunne styrkes i en større skole som vil ha en større ressurs til karriereveiledning.

Tabellen under viser antall elever ved de ulike fagene som tilbys på Glomfjord skole og Ørnes skole i 2023-2024 innen fremmedspråk, språklig fordypning, arbeidslivsfag og valgfag:

Skole	Fag	Antall elever pr trinn			Totalt
		8.trinn	9.trinn	10.trinn	
Ørnes skole	Tysk	10	10	4	24
	Fordypning engelsk	10	7	8	25
	Fordypning norsk	5	3	4	12
	Arbeidslivsfag	11	13	17	41
	Design og redesign	7	1	3	11
	Friluftsliv	2	3	2	7
	Fysisk aktivitet	15	18	11	44
	Innsats for andre	5	10	2	17
	Produksjon for scene	7	1	1	9
	Trafikk	0	0	14	14
Skole	Fag	Antall elever pr trinn			totalt
		8.trinn	9.trinn	10.trinn	
Glomfjord skole	Tysk	7	2	4	13
	arbeidslivsfag	9	8	9	26
	Friluftsliv	6	1	0	7
	Produksjon av varer	10	3	1	14
	Programmering	3	6	3	12
	Trafikk	0	0	9	9

Fremmedspråk og arbeidslivsfag

I forskrift til opplæringsloven § 1-8 heter det at elevene på ungdomstrinnet i tillegg til opplæring i engelsk, skal ha opplæring i et fremmedspråk til, eller fordypning i engelsk, norsk, samisk, matematikk, eller opplæring i arbeidslivsfag. Skoleeier skal tilby opplæring i fremmedspråk i minst et av de fire språkene tysk, fransk, spansk eller russisk. Skoleeier bestemmer hvilke fremmedspråk som skal tilbys, og hvordan disse skal organiseres.

Det er ikke lett for skolene å ha tilstrekkelige ressurser for å tilby de språkvalgene som forskriften krever, og samtidig tilby arbeidslivsfag. På små skoler blir det svært små grupper hvis elevene skal deles i tre grupper. På skoler med små årskull kan kompensere ved å slå sammen trinnene og tilby fagene i aldersblanda grupper. Dette er en krevende løsning for den som skal gi elevene opplæring i tysk og spansk.

Valgfag

Forskrift for opplæringsloven regulerer elevens valgfag på ungdomstrinnet, se §1-14. Her står det at elevene på ungdomstrinnet skal ha opplæring i valgdag fra 8.trinn. Elevene skal ha samme valgfag på flere trinn, eller de kan velge nytt valgfag hvert år.

Skoleeier plikter å sette i gang minst to ulike valgfag pr skoleår ved hver skole. Skoleeier avgjør hvilke valgfag elevene skal få tilbud om, og hvordan disse skal organiseres. Pr i dag er det utarbeidet læreplaner for femten valgfag, og skolene må holde seg til disse valgfagene.

8.5 Tilgjengelighet i tjenestetilbudene

Det er ikke de store besparelsene å hente til administrasjon ved å flytte ungdomstrinnet i Glomfjord til Ørnes skole. Det som likevel blir viktig å fokusere på er de mulighetene man kan få til å få større profesjonalitet i i skolens spesialfunksjoner og hjelpefunksjoner når skoler vokser. I stedet for å holde seg til lovens minimum og spare inn noen stillingsprosenter, kan en sammenslåing av ungdomstrinnene, åpne opp for at kommunen kan legge inn noen ekstra ressurser til karriereveileder, rådgiver og sosiallærer, spes.ped koordinator og skolehelsetjeneste ved ungdomsskolen. En større grad av profesjonalisering av disse tjenestene og en større tilgjengelighet, vil ha betydning for kvaliteten på det tilbudet elevene får. Det vil også bety en avlastning for øvrige ansatte ved skolen når disse tjenestene ivaretas på en god måte på skolen.

8.6 Bruk av ledig areal fremover

Som punkt 7.2 viser, har Meløy kommune svært store arealer i bruk ved sine skoler. For å ha en mer bærekraftig løsning på arealbruken, er det viktig å utnytte ledige arealer til annen kommunal virksomhet.

Dersom ungdomstrinnet ved Glomfjord skole flyttes til Ørnes skole, blir det en bedre utnyttelse av arealene der. Det vil i tillegg bli ledige arealer ved Glomfjord skole. Det bør gjøres en vurdering av om deler av arealene ved Glomfjord skole kan benyttes av andre aktører i så tilfelle. Det er da nødvendig med en egen utredning knyttet til dette.

9.0 Økonomiske beregninger fra KS konsulent

Skolestruktur

Økonomisk beregninger av sammenslåing av Ørnes
og Glomfjord ungdomsskole

KS KONSULENT

INNHOLD

1. Innledning.....	57
Bakgrunn.....	57
Rapport struktur.....	54
2. Personalkostnader.....	55
Gruppestørrelser ved ungdomstrinn Meløy kommune.....	55
Gruppestørrelse 2.....	57
Økonomisk innsparingspotensiale gruppestørrelser.....	58
Spesialundervisning.....	58
Ledelse og merkantil støtte.....	60
3. Skoleskyss og FDV kostnader.....	62
Skoleskyss.....	62
FDV kostnader.....	62
4. Oppsummering og økonomiske konsekvenser.....	65
Scenario 1 – økonomiske effekter uten praksisendring.....	65
Scenario 2 – økonomiske effekter etter sammenslåing og praksisendring.....	66
Sammenligning av de to scenarioene.....	67

1. Innledning

Meløy kommune har bestilt en vurdering av økonomiske konsekvenser knyttet til sammenslåing av Glomfjord skole (ungdomstrinnet) og Ørnes ungdomsskole. Bestillingen er avgrenset til å beregne økonomiske effekter. Kvalitetsvurderinger er derfor ikke en del av dette oppdraget.

Beregningene av økonomiske effekter tar utgangspunkt i det som er de viktigste kostnadsdrivende i grunnskolen:

- Gruppestørrelse og lærerbemanning
- Spesialundervisning
- Skoleledelse
- Skoleskyss
- FDV kostnader

De tre første kostnadsdriverne er knyttet til personalkostnader. Skoleskyss er utgifter knyttet til transport av elever mens FDV kostnader er kostnader knyttet til skolebyggene.

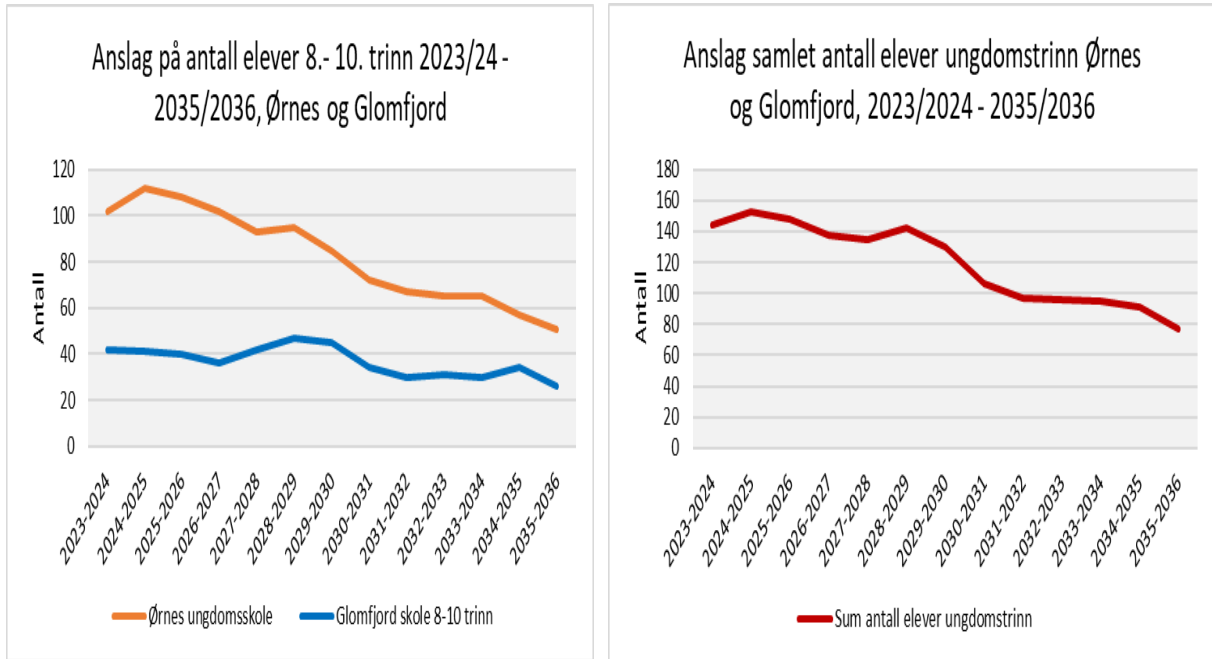
Analysene i denne rapporten er basert grunnlagstall over bemanning, lønnskostnader, oversikt over areal og FDV kostnader, samt prognoser på elevtall for årene framover. Tallgrunnlaget er innhentet fra kommunen og inkluderer grunnlagstall fra Visma skole (2023/2024), oversikt over lønnsutgifter, ressursbruk knyttet til spesialundervisning, framskrivning av elevtall, samt kostnader knyttet til skyss fra Nordland fylkeskommune. KSK har i prosessen hatt dialog med kommunen knyttet til kvalitetssikring av tallgrunnlaget. Alle økonomiske beregninger er oppgitt i 2024 kroner.

Bakgrunn

Det er elevene fra Glomfjord skole sitt ungdomstrinn som vurderes å flyttes til Ørnes ungdomsskole. I 2023/2024 er det 42 ungdomsskoleelever ved Glomfjord skole og 102 elever ved Ørnes ungdomsskole.

Figur 1 viser anslag på utvikling i elevtallet i årene fram til 2035/2036, for hver skole og samlet. Elevtallet ved Ørnes ungdomsskole forventes det en vekst frem til 2025/2026 før det forventes en halvering av antall elever de påfølgende 10 årene. Ved Glomfjord forventes en forholdsvis stabil utvikling fram til 2030 før elevtallet forventes å bli betydelig redusert fram til 2035/2036. Samlet forventes elevtallet å bli halvert fra 153 elever i 2024/2025 til 77 elever 2025/2026.

Figur 1: Forventet elevtallsutvikling ved Ørnes og Glomfjord, 8.-10. trinn.

Tabell 1 under viser forventet utvikling i antall elever ved Ørnes og Glomfjord og sum antall elever. Reduksjonen i antall og andel elever forventes å være størst ved Ørnes. Også Glomfjord vil få en betydelig reduksjon fra 42 ungdomsskoleelever i dag til 26 i 2035/2036. Samlet forventes en reduksjon fra 144 elever i dag til 77 elever i 2035/2036.

Tabell 1: Elever 8-10 trinn ved Glomfjord skole og Ørnes ungdomsskole, 2023/2024 – 2028/2029.

Skole	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
Ørnes ungdomsskole	102	112	108	102	93	95	85	72	67	65	65	57	51
Glomfjord skole 8-10 trinn	42	41	40	36	42	47	45	34	30	31	30	34	26
Sum antall elever ungdomstrinn	144	153	148	138	135	142	130	106	97	96	95	91	77

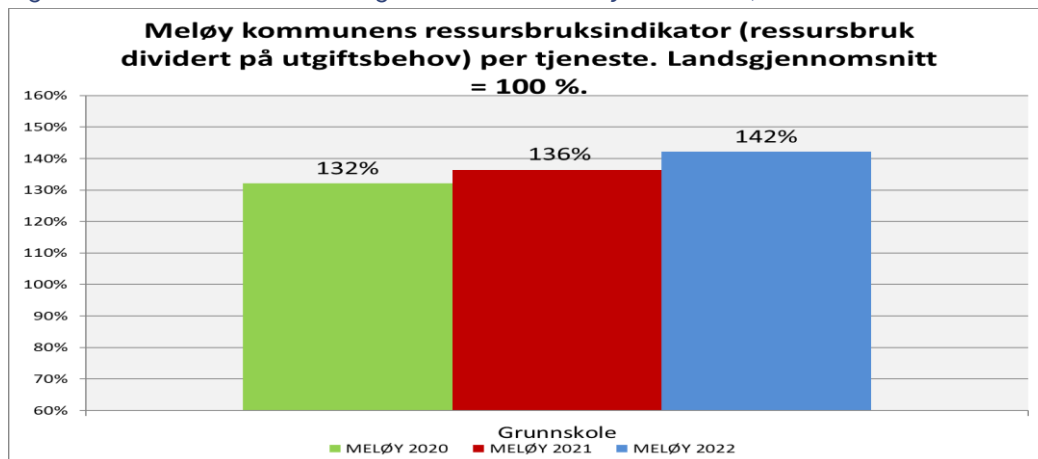
Tabellen under viser samlet elevtall ved de to skolene etter trinn for perioden. Det forventes betydelig variasjon i antall elever per trinn fra ett år til neste.

Tabell 2: Antall elever ved eventuell sammenslått ungdomsskole etter trinn, 2023/2024 – 2028/2029

Antall elever sammenslått ungdomsskole	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
8. trinn	55	56	37	45	53	44	33	29	35	32	28	31	18
9. trinn	42	55	56	37	45	53	44	33	29	35	32	28	31
10. trinn	47	42	55	56	37	45	53	44	33	29	35	32	28
Sum	144	153	148	138	135	142	130	106	97	96	95	91	77

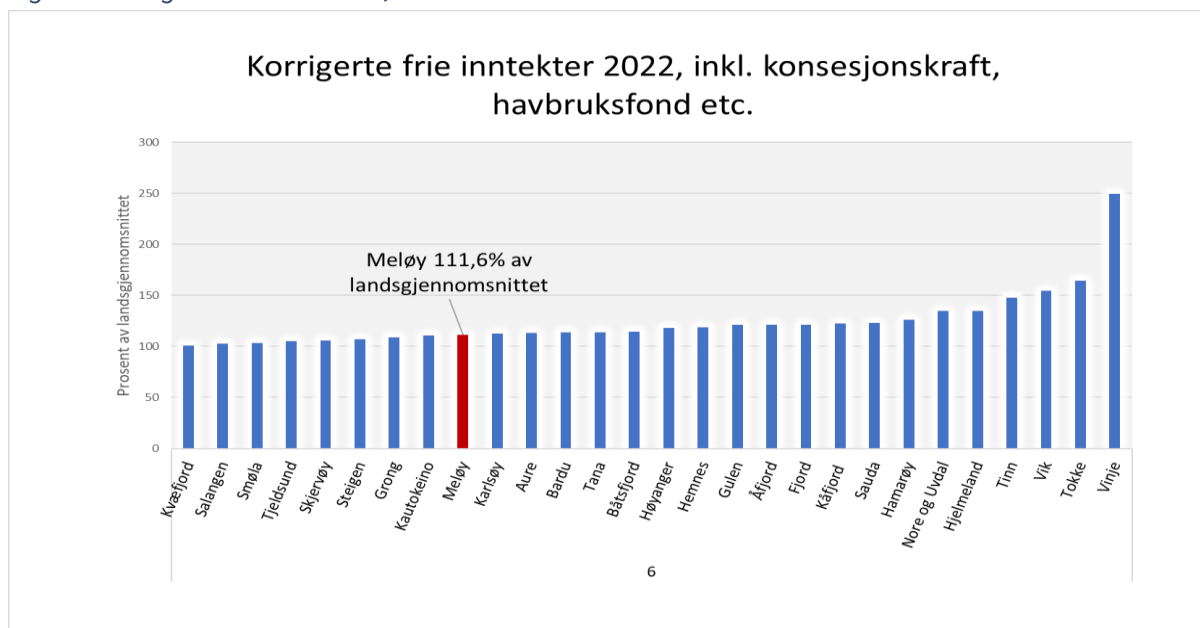
En vurdering av økonomiske konsekvenser av sammenslåing av ungdomstrinnene ved de to skolene må sees i sammenheng med at Meløy kommune i dag har svært høy ressursbruk til grunnskolen. Ressursbruken har økt betydelig de siste tre årene. I 2022 brukte kommunen 42 prosent mer enn det som kommunen mottar i rammetilskudd knyttet til grunnskolen. Figur 2 illustrerer ressursbruken til Meløy sammenlignet med landsgjennomsnittet for perioden 2020 – 2022. Landsgjennomsnittet er 100 prosent.

Figur 2: Ressursbruksindikator grunnskole for Meløy kommune, 2020 – 2022.

Også vurdert opp mot inntektsnivået er ressursbruken til skole høy. Meløy kommune hadde i 2022 frie inntekter som var på 111,6 prosent av landsgjennomsnittet. Tatt i betraktning at Meløy kommune også har et høyt utgiftsnivå på de fleste andre sektorer, og at elevtallene vil bli redusert i årene fremover, er den høye ressursbruken til grunnskole ikke økonomisk bærekraftig. Figur 3 viser samlede frie inntekter korrigert for utgiftsbehovet for Meløy kommune, sammenlignet med andre kommuner i samme kommunegruppe (KOSTRA gruppe 6).

Figur 3: Korrigerte frie inntekter, 2022

Rapport struktur

I del 2 av denne rapporten beregnes effekten av sammenslåingen for personalkostnader. I del 3 beregnes effekten av sammenslåingen på skoleskyss og FDV kostnader, mens del 4 oppsummerer de økonomiske effektene.

I beregningene skiller det mellom alternativer, eller scenarioer. Scenario 1 viser direkte effekter som forutsetter at skolene oppretter minimum antall grupper og derved utnytter handlingsrommet knyttet til lærernormen. Dette scenario innebærer ingen endring i praksis i forhold til organisering av spesialundervisning og ingen endring i merkantil støtte. Dette kaller vi økonomiske effekter uten endret praksis.

Det andre scenario, økonomiske effekter ved sammenslåing og praksisendring, viser effekt av sammenslåing hvor det også gjøres en praksisendring ved endret organisering av spesialundervisning og reduksjon i merkantile ressurser.

2. Personalkostnader

Mesteparten av skolebudsjettet er knyttet opp til lønnsmidler. Lønnsmidlene er bundet opp mot lærenormen som påvirker antall grupper, organisering av spesialundervisning samt omfanget av ledelse og merkantil støtte.

Når det gjelder lønnsutgifter så har kommunen et handlingsrom overfor lønn til ledere og organisering av ledelsen og her er det ofte et handlingsrom. Det er også et handlingsrom knyttet til merkantil støtte, men det er som oftest marginalt i det store bildet. For lærere kan lønnsutgifter per lærer variere ganske betydelig ut ifra hvilken kompetanse og ansiennitet de har, og her må man følge nasjonale regler.

Handlingsrommet ligger derfor i organisering av ledelse og i hvordan undervisningen organiseres, i ordinær undervisning og i spesialundervisning. Det betydelig variasjon mellom skoler og mellom kommuner. Lærernormen gir rammene for organisering av undervisningen innenfor hoved trinn (1-4, 5-7 og 8-10 trinn), da normen ikke gjelder innenfor hvert enkelt trinn. Det er ikke særskilte krav til organiseringen av spesialundervisningen og det er stor variasjon i praksis mellom kommuner og skoler.

Med en skolestruktur med flere små skoler er det i prinsippet alltid vanskeligere å utnytte handlingsrommet som ligger i lærernormen enn ved store skoler. Det kan likevel være slik at skolene er «heldige» med antallet elever og at det enkelte år ikke er forskjell mellom flere små enheter og en stor enhet. Over tid vil det imidlertid være slik at det vil være større muligheter for å utnytte lærernormen og ha større gruppestørrelser ved større enheter.

Gruppestørrelse ved ungdomstrinn Meløy kommune

Elevene organiseres i grupper/klasser og alle elever har krav på å tilhøre en fast gruppe. Det er antall grupper som opprettes som er den største kostnadsdriveren. Generelt så koster en gruppe om lag like mye pr. år om det er to elever der eller om det er 20.

I gjennomsnitt har Meløy kommune 1,9 lærerårsverk per gruppe i ungdomstrinnet. Et lærerårsverk koster i 2023 /2024 kommunen i gjennomsnitt kr 789 100,- når vi inkluderer sosiale kostander som pensjon, feriepenge og arbeidsgiveravgift. Gjennomsnittlig kostnad per gruppe er på dette grunnlaget beregnet til 1, 487 millioner kroner.

I 2023/2024 er det til sammen 9 grupper på 8.-10. trinn på de to skolene, herav 6 grupper på Ørnes ungdomsskole og 3 grupper på ungdomstrinnet på Glomfjord skole.

Lærernormen sier at det maks skal være 15 elever pr. lærer i 1. – 4. trinn og det skal være maks 20. elever pr. lærer fra 5. – 10. trinn. Skolen står fritt til å organisere elevene innen disse rammene. Det

er viktig å være klar over at dette gjelder per hovedtrinn. Med andre ord regnes lærernormen ut for hele ungdomstrinnet samlet sett.⁵⁴ Det vil si antall elever på hele ungdomsskolen, såkalt hovedtrinn, og delt på antall lærere på hovedtrinn.⁵⁵

På en ungdomsskole kan altså enkelte grupper være større enn 20 så lenge gjennomsnittet ikke er over I hvilken grad skolene klarer å utnytte handlingsrommet avhenger også av at fysiske planløsningene gjør dette mulig (størrelse på klasserom, grupperom mv.).

En utfordring i mange kommuner er at det på små skoler ofte opprettes grupper på alle trinn, selv om de er svært små. Da kan det lønne seg å slå sammen grupper på tvers av trinn, men da må det være færre enn 10 elever på trinnet. Det er det per i dag og fram til 2030 verken på Glomfjord eller Ørnes ungdomsskole.

Tabellene under viser antall elever og minimum antall grupper uten sammenslåing ved Glomfjord, Ørnes og ved ny sammenslått ungdomsskole skole. Framskrivningen tar framskrivningen av elevtallene fra 2023/2024 til 2035/36 og lærernormen.

Tabell 3: Ørnes ungdomsskole, minimum antall grupper uten sammenslåing

Ørnes ungdomsskole	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
Antall elever	102	112	108	102	93	95	85	72	67	65	65	57	51
Minimum antall grupper	6	6	6	6	5	5	5	4	4	4	4	3	3

Tabell 4: Glomfjord skole 8-10.trinn, minimum antall grupper uten sammenslåing

Glomfjord skole (8. -10. trinn)	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
Antall elever 8-10 trinn	42	41	40	36	42	47	45	34	30	31	30	34	26
Minimum antall grupper	3	3	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2

⁵⁴ <https://www.wisweb.no/wwfile/155313/gruppestorrelse2.pdf>

⁵⁵ Antall timer elevene får undervisning delt på antall timer lærerne underviser. Disse tallene rapporteres i GSI.

Tabell 5: Sammenslått ungdomsskole, minimum antall grupper

Sammenslått ungdomsskole	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
Antall elever	144	153	148	138	135	142	130	106	97	96	95	91	77
Minimum antall grupper	8	8	8	7	7	8	7	6	5	5	5	5	4

Tabellen under viser sum antall grupper henholdsvis uten sammenslåing og med sammenslåing, og handlingsrommet for reduksjon i antall grupper ved sammenslåing.

Tabell 6: Reduksjon i minste antall grupper etter sammenslåing

	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
Minimum antall grupper uten sammenslåing	9	9	8	8	8	8	8	6	6	6	6	5	5
Minimum antall grupper med sammenslåing	8	8	8	7	7	8	7	6	5	5	5	5	4
Reduksjon ved sammenslåing	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1

Oppsummert så vil det etter en sammenslåing være enklere å utnytte kapasiteten slik at gruppestørrelsene øker fordi det er flere elever å dele gruppene på. Det gjelder imidlertid ikke for enkelte år.

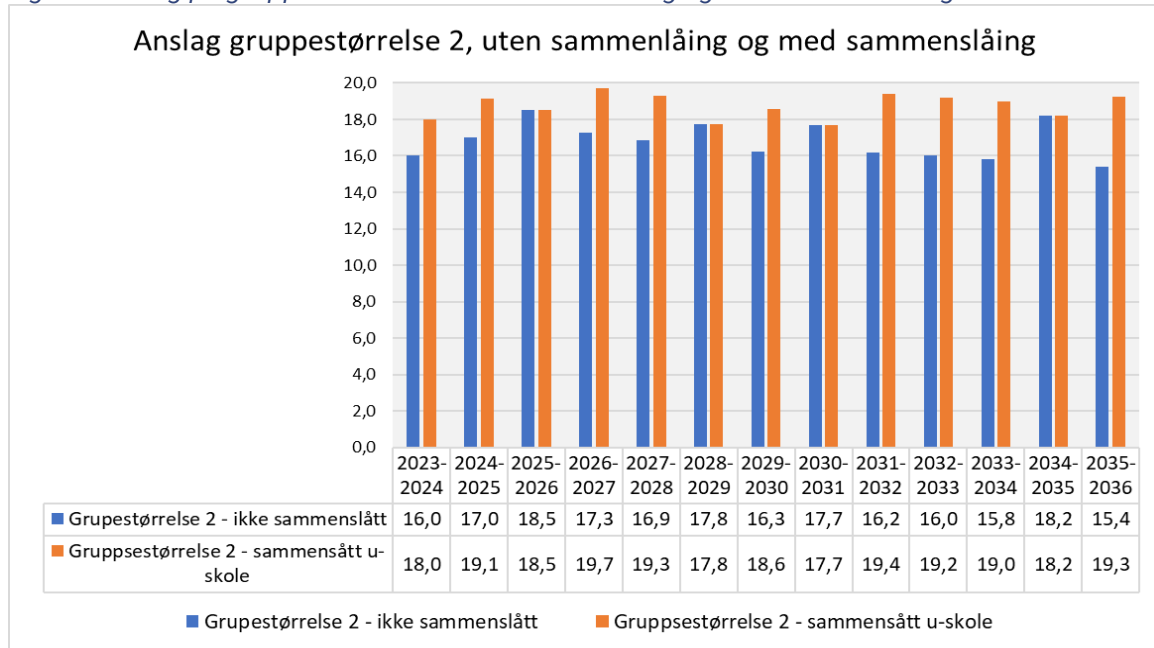
Gruppestørrelse 2

Figur 4 under viser gruppestørrelse 2 uten sammenslåing og med sammenslåing for årene 2023/2024 til 2035/2036, forutsatt at skolene etablerer minimum antall grupper, inkludert at det på Glomfjord skole de årene det er mindre enn ti elever på trinnene slår sammen grupper på tvers av trinn.

Den blå søylen viser minimum antall grupper dersom ungdomsskolene ikke slås sammen. Gruppestørrelsen i 2023/2024 er 16, og vil i perioden 2024/25 til 2028/29 variere mellom 13,8 og 18,2.

Den røde søylen viser gruppestørrelse ved sammenslåing. Gruppestørrelsene vil øke noe, og variere mellom 17,7 og 19,3 i perioden. Dersom skolene hadde vært sammenslått i 2023/24 ville gruppestørrelsen vært 18,0.

Figur 4: Anslag på gruppestørrelse 2 uten sammenslåing og med sammenslåing

Figuren over illustrerer at det er et handlingsrom til å øke gruppestørrelser ved en sammenslåing. I avsnittet under vises potensiale for økonomiske innsparinger.

Økonomisk innsparingspotensial gruppestørrelse

I anslaget av økonomiske effekter er det lagt til grunn at det etableres minimum antall grupper både uten og med sammenslåing.

Tabellen under viser de økonomiske effektene forutsatt at handlingsrommet utnyttes fullt ut. De fleste årene er det et handlingsrom for reduksjon i en gruppe. Dette anslås å ha en økonomisk effekt i underkant av 1,5 millioner kroner.

Tabell 6: Økonomisk innsparingspotensial knyttet til lærenorm og gruppesammensetning i tusen kroner.

	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032	2032-2033	2033-2034	2034-2035	2035-2036
Innsparing i lønnskostnader antall grupper	1 487	1 487	0	1 487	1 487	0	1 487	0	1 487	1 487	1 487	0	1 487

Spesialundervisning

Organiseringen av spesialundervisningen kan gi store utslag. På små skoler vil spesialundervisningen ofte utgjøre en større andel av budsjettet fordi det er mer utfordrende å organisere spesialundervisningen effektivt enn på større skoler hvor det er flere å dele utgiftene på.

Meløy kommune har høyt omfang av spesialundervisning. Hele 21 prosent av elevene i ungdomstrinnet mottok spesialundervisning i 2022. Dette er mer enn dobbelt så høy andel som landsgjennomsnittet på 10 prosent. I 2022 var 32 prosent av undervisningstimene i 8-10 trinn knyttet til spesialundervisning.

Kommunen har hentet inn grunnlagstall på ressursbruk på spesialundervisning fra skolene. I tabellen under har KSK fortatt justerte beregninger for lønn til spesialundervisning assistenter og fagarbeidere. Basert på For Glomfjord og Ørnes skole er kostnadene for skoleåret 2022/23 til sammen anslått til vel 16,3 millioner kroner. Herav er 8,3 millioner kroner utgifter til spesialundervisning ved Ørnes skole.

Tabell 7: Anslag på kostnader til spesialundervisning ved Ørnes ungdomsskole og Glomfjord skole (8.-10. trinn). Tusen kroner.

skole	Lønn spesialundervisning pedagoger	Lønn spesialundervisning assistenter/fagarbeidere	Lønn spesialundervisning totalt
Ørnes	4 797 467	3 233 679	8 031 146
Glomfjord	1 479 336	1 967 536	3 446 872
Sum	6 276 803	5 201 215	11 478 018

Selv om det ikke er mulig ut fra dette tallgrunnlaget å angi samlet anslag for ungdomsskoleelevene så er det svært høyt. Om lag halvparten av ressursinnsatsen er knyttet til bruk av assistenter og fagarbeidere. Ny opplæringslov gjelder fra 1.8.2024, sier at spesialundervisning kun skal gjennomføres av lærere med kompetanse på spesialundervisning.

Forskningen på effekten av spesialundervisning underbygger at spesialundervisning har mindre effekt når den gis i ungdomstrinnet.⁵⁶ Dersom spesialundervisningen skal ha effekt, må den ressursinnsatsen gis tidligere og i størst mulig grad i inkludert i den ordinære undervisningen (større grupper.) Det økonomiske innsparingspotensialet knyttet til spesialundervisning på ungdomstrinnet er derfor betydelig.

Det er ikke mulig å anslå presist hvor store det økonomiske innsparingspotensialet vil være basert på grunnlagsdataene. Det anbefales at organiseringen vurderes med sikte på å øke størrelsene på

⁵⁶ Thomas Nordahl, Lene Hackmann

gruppene som mottar spesialundervisning. Det vil være betydelig enklere å få til når elevtallet øker ved en sammenslåing av ungdomsskolene, da det vil være flere elever med tilsvarende behov.

Vi vil anta at det ved en ny organisering av spesialundervisningen er et potensial for å halvere kostandene til spesialundervisning på ungdomstrinnet. En økonomisk innsparing i størrelsesorden 4-6 millioner kroner per år mener vi derfor bør være realistisk ved omlegging av dagens praksis hvis dette handlingsrommet utnyttes. Med et godt samarbeid med PPT om tilpasset opplæring vurderes potensialet for reduksjon i utgifter å være høyere på lenger sikt.

Ledelse og merkantil støtte

En god, tilstedeværende og bevisst ledelse er viktig for samhandling og utvikling i skolen. Det framkommer i Opplæringslova § 9-1 at barnehager og skoler skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Lovverket åpner altså for ulike måter å organisere ledelse på, så lenge det er forsvarlig. Etter vår vurdering bør det legges til at lederstruktur og organisering bør fremme muligheten til å drive pedagogisk ledelse og utviklingsarbeid i skolen.

Glomfjord skole har i dag en inspektør i 65 prosent stilling mens Ørnes skole inspektør i 55 prosent stilling. Begge skoler har merkantile ressurser (kontor) i henholdsvis 55 prosent og 50 prosent stilling. Tabellen under viser andelen stillinger til ledelse og kontor. Til sammen har skolene 320 prosent stilling til ledelse og 105 prosent stilling til kontor.

Tabell 8: Andel stillinger ledelse og kontor før sammenslåing

	Rektor	Inspektør	Kontor	Sum
Ørnes ungdomsskole	100 %	55 %	55 %	210 %
Glomfjord skole	100 %	65 %	50 %	215 %
Sum	200 %	120 %	105 %	425 %

Ved en eventuell flytting av ungdomstrinnet ved Glomfjord legges vil det være en endring i ledelse ved Glomfjord skole som ikke lenger vil ha inspektør. Det legges ikke opp til endringer i rektorstillinger eller kontor.

I mange kommuner med skoler på tilsvarende størrelse er det et mindre omfang av kontorstøtte. Behovet for merkantile ressurser avhenger imidlertid av organiseringen av støttetjenester i kommunen. For eksempel reduserte Ørland merkantile ressurser med innføring av såkalte tjenesteavtaler som reduserte oppgaver som utføres på enhetene. Det anbefales at Meløy vurderer omfanget av inspektører og kontorstøtte framover.

Tabellen under viser lønnskostnader til skoleledelse og kontor inkludert sosiale utgifter og reduksjon i kostnader ved overføring av ungdomstrinnet fra Glomfjord til Ørnes. Lønnskostnadene anslås å bli redusert med 599 tusen kroner per år, fra om lag 3,8 til 3,2 millioner kroner.

Tabell 9: Lønnskostnader inkludert sosiale utgifter til skoleledelse og merkantil støtte

Skole	Rektor med sosiale utgifter	Inspektør stillingsbrøk, inkl. sosiale kostnader	Kontor stillingsbrøk, inkl. sosiale	Sum inkl sosiale utgifter
Ørnes	992 458	498 562	359 493	1 850 513
Glomfjord	1 025 711	598 562	323 230	1 348 941
Sum Ørnes og Glomfjord (dagens kostader)	2 018 169	1 097 124	682 722	3 798 015
Sammslått ungdomsskole	2 018 169	498 562	682 722	3 199 453
Innsparing	0	598 562	0	598 562

3. Skoleskyss og FDV kostnader

I denne delen av rapporten beregnes økonomiske effekter knyttet til skoleskyss og FDV kostnader.

Skoleskyss

Dersom ungdomsskolene slås sammen, vil det være behov for skoleskyss for elevene som i dag går på Glomfjord skole. Det er fylkeskommunen som organiserer skoleskyss, og kommunen betaler fylkeskommunen for denne tjenesten.

Kostnaden for skyssen avhenger av avstanden mellom elevens hjem og skole. Fra Glomfjord sentrum til skolene på Ørnes er det om lag 19 kilometer, og kostnaden pr elev pr skoledag blir 66 kroner. Enkelte elever bor imidlertid noe lenger unna og vil per dag koste om lag 82 kroner. I dag er det kun en elev som har skoleskyss.

Tabellen under viser at anslag på skoleskyss varierer noe fra år til år, avhengig av antall elever som vil ha krav på skoleskyss. I beregningene er det lagt til grunn en gjennomsnittlig daglig kostnad på 70 kroner per elev. Hver elev har 190 skoledager per år.

Merkostnaden for skoleskyss for elevene som i dag går på Glomfjord vil variere avhengig av antall elever. I 2024/2025 vil det være 40 elever som i dag ikke har skoleskyss som med en sammenslåing vil ha behov for skoleskyss. Kostnaden er beregnet til 532 tusen kroner. Høyest kostnad vil det være i 2028/2029 med om lag 612 tusen kroner. Kostnaden vil deretter reduseres til 332 tusen kroner i 2035/2036.

Tabell 10: Anslag på antall elever som har krav på skoleskyss ved opprettelse av ny skole, og anslag på økte kostnader til skoleskyss i 1000 kroner.

	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029	2029/ 2030	2030/ 2031	2031/ 2032	2032/ 2033	2033/ 2034	2034/ 2035	2035/ 2036
Antall elever 8-10 trinn ved Glomfjord skole	41	40	39	35	41	46	44	33	29	30	29	33	25
Årlig kostnad til skoleskyss	545	532	519	466	545	612	585	439	386	399	386	439	333

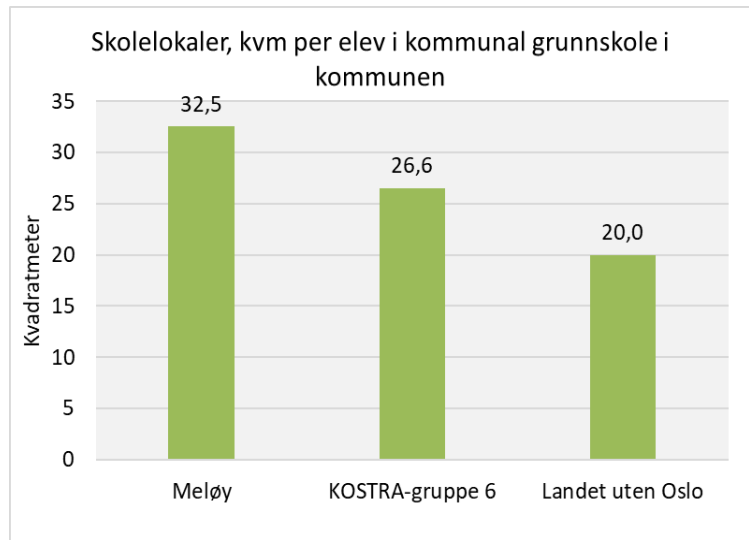
FDV kostnader

FDV kostnader er kostnader knyttet til energi, renhold og driftsaktiviteter. Både mengde (kvadratmeter) skolebygg og kvaliteten på skolebygningene vil påvirke utgiftsnivået. FDV kostnader i Meløy kommune er sammenlignet med kommunegruppen, landet uten Oslo og enkelte andre sammenlignbare kommuner.

Når kostnader til bygningsmasse vurderes er det to forhold som er viktig. Det ene er antall kvadratmeter bygningsmasse per bruker og det andre er kostnaden per kvadratmeter. For skolebygg er det store variasjonen i antall kvadratmeter per bruker, mens variasjonen i FDV kostnader ofte er moderate. Med andre ord ligger potensialet for økt kostnadseffektivitet i større grad i å redusere antall kvadratmeter skolebygg per elev enn i å redusere utgiftene per kvadratmeter. Dette også fordi en FDV kostnadene også inkluderer vedlikehold som ligger på et lavere nivå i de aller fleste kommuner enn det som er anbefalt nivå for å sikre verdiene som ligger i byggene ikke forringes.

Meløy har i dag 32,5 kvadratmeter skolebygg per elev. Dette er betydelig høyere enn både gjennomsnittet i KOSTRA gruppen og gjennomsnittet i landet, på henholdsvis 26,6 og 20 kvadratmeter skolebygg per elev. Med reduksjon i elevtall som forventes de neste årene vil antall kvadratmeter per elev øke dersom det ikke gjøres grep med skolestrukturen. De fleste kommuner som bygger nye skoler ligger mellom 12 og 15 kvadratmeter per elev.

Figur 7: Skoleareal per elev i grunnskolen

I valg av nybygg/renovering vil hvilken arealnorm man skal bruke ha stor betydning på kostnadene. Dersom man greier å lage fleksible bygg med flerbruk av rom og god arealutnyttelse, kan man redusere totalsummen betraktelig. Norske kommuner legger ulike normtall til grunn, noen har 15 kvm pr. elev (Lørenskog), 12 kvm (Bergen) og Oslo 10 kvm.

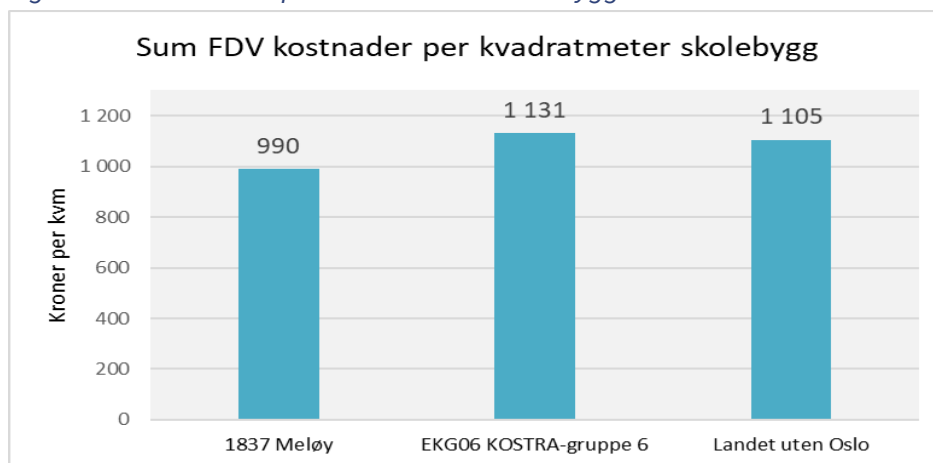
Både Glomfjord og Ørnes har i dag flere kvadratmeter skolebygg per elev enn kommunegjennomsnittet. Ørnes har i dag hele 45,4 kvadratmeter skolebygg per elev mens Glomfjord har 35,5 kvadratmeter skolebygg per elev. Den høye kapasiteten i Glomfjord kan framover utnyttes hvis andre tjenester flytter inn i egen fløy på skolen.

Tabell 12: Areal skolebygg Ørnes ungdomsskole og Glomfjord skole (8.-10. trinn)

Skole	Totalt areal	Kvm per elev
Ørnes ungdomsskole	4 633	45,4
Glomfjord ungdomstrinn	1 434	35,0

Figuren under viser at Meløy kommune 2023 i gjennomsnitt hadde 990 kroner i FDV kostander per kvadratmeter skolebygg. Dette er noe lavere enn både gjennomsnittet i KOSTRA gruppen og gjennomsnittet i landet. Etersom Meløy har mange kvadratmeter skolebygg er likevel FDV kostandene til skole høye. Med om lag 22 tusen kvadratmeter skolebygg betyr dette at samlede FDV kostander var på om lag 21,8 millioner kroner. Ved en halvering av antall kvadratmeter skolebygg ville Meløy kommune redusere FDV kostnadene med om lag 11 millioner kroner i året, alternativt styrke vedlikeholdet og driften ved gjenværende skoler.

Figur 8: FDV kostnader per kvadratmeter skolebygg

Flyttingen av ungdomsskoleelevene vil kun medføre en reduksjon i FDV kostander den delen av skolen som ikke lenger brukes som skolebygg. Ungdomsskolefløyen på Glomfjord skole har et samlet areal på 1438 kvadratmeter. Jf. tabellen under anslås det på dette grunnlaget isolert sett en reduksjon i FDV kostnader på vel 1,4 millioner kroner per år ved flytting av ungdomstrinnet ved Glomfjord til Ørnes ungdomsskole. Innsparingen forutsetter at sammenslåingen medfører en reduksjon i eid formålsbygg eller leide lokaler.⁵⁷

Tabell 14: Anslag på reduksjon i FDV kostnader ved flytting av ungdomstrinnet fra Glomfjord skole til Ørnes ungdomsskole, isolert effekt.

	Areal ungdomsfløy	FDV kost per kvm	Reduksjon i FDV kostander
Glomfjord ungdomstrinn	1 434	990	1 419 660

⁵⁷ Omdisponeringen av ungdomsskolefløyen til andre formål vil kun medføre en reduksjon i FDV kostnader dersom annen kommunal bygningsmasse avhendes, eller avtaler knyttet til leie av bygninger avsluttes.

4. Oppsummering økonomiske konsekvenser

Under oppsummeres økonomiske effekter av en eventuell flytting av ungdomsskoleelever fra Glomfjord til Ørnes ungdomsskole. Beregningene tok utgangspunkt i de økonomiske drivere som påvirkes ved en flytting av elever som gir økt elevtall på Ørnes ungdomsskole.

I analysen er det skilt mellom to scenarier, scenario 1 viser direkte effekter som forutsetter at skolene oppretter minimum antall grupper og derved utnytter handlingsrommet knyttet til lærernormen. Dette scenario innebærer ingen endring i praksis i forhold til organisering av spesialundervisning og ingen endring i merkantil støtte. Dette kaller vi økonomiske effekter uten endret praksis.

Det andre scenario, økonomiske effekter ved sammenslåing og praksisendring, viser effekt av sammenslåing hvor det også gjøres en praksisendring ved endret organisering av spesialundervisning og reduksjon i merkantile ressurser.

Scenario 1 – økonomiske effekter uten praksisendring

Ved dette scenario ligger den ligger de økonomiske gevinstene i reduksjon i antall grupper, reduksjon i FDV kostnader og reduksjon i kostnader til ledelse.

Tabellen under viser effekter kategorisert etter økonomiske drivere som påvirker kostnadene til personalutgifter (gruppestørrelse, spesialundervisning og ledelse / kontorstøtte), skoleskys og FDV kostnader. Den økonomiske gevinsten varierer mellom år, fra 1,4 millioner til om lag 3,2 millioner kroner. I 2024/2025 er den økonomiske effekten anslått til noe under 3 millioner kroner.

Tabell 15: Økonomisk effekt av sammenslåing etter økonomiske drivere. I 1000 kroner.

Økonomiske drivere	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/2029	2029/2030	2030/2031	2031/2032	2032/2033	2033/2024	2034/2035	2035/2036
Gruppestørrelse	1 487	0	1 487	1 487	0	1 487	0	1 487	1 487	1 487	0	1 487
Spesialundervisning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ledelse og kontor	599	599	599	599	599	599	599	599	599	599	599	599
Skoleskys	-532	-519	-466	-545	-612	-585	-439	-386	-399	-386	-439	-333
FDV kostnader	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420
Sum økonomisk gevinst sammenslåing	2 973	1 500	3 039	2 960	1 406	2 920	1 579	3 119	3 106	3 119	1 579	3 172

Variasjonen i økonomiske effekter mellom år skyldes at det enkelte år ikke vil være handlingsrom for reduksjon i antall grupper samt at kostnadene til skoleskys varierer med antall elever som vil ha behov for skoleskys.

- Gruppestørrelse: Den økonomiske effekten varierer mellom år, avhengig av hvordan elevtallet er i forhold til kravene i lærernormen. Den årlige økonomiske effekten er fra ingen effekt til om lag 1,5 millioner kroner.
- Spesialundervisning: I dette scenario er det ingen beregnet effekt knyttet til spesialundervisning. Dette fordi det ikke legges til grunn en endring i organiseringen av spesialundervisningen.
- Ledelse og kontor: Effekten på kostnader til ledelse og kontor (merkantile ressurser) er beregnet til 599 tusen kroner per år. Dette har sammenheng med at det legges opp til at det ikke lenger vil være behov for inspektør på Glomfjord skole.
- Skoleskyss: Kostnadene til skoleskyss vil øke ved flytting av elever fra Glomfjord. Skyssutgiftene varierer med elevtallet. Skyssutgiftene er beregnet å øke kostnaden mellom 612 tusen kroner og 333 tusen kroner.
- FDV kostnader: Reduksjonen i FDV kostnader er beregnet til vel 1,4 millioner kroner per år. Dette anslaget er den isolerte effekten av at ungdomsskolefløyen på Glomfjord ikke vil benyttes til skolebygg.

Scenario 2 – økonomiske effekter med sammenslåing og praksisendring

Ved dette scenario utnyttes handlingsrommet ved sammenslåingen fullt ut gjennom også å gjennomføre praksisendringer knyttet til spesialundervisning og ledelse / kontor. Disse praksisendringene er enklere å få til med høyere elevtall.

Tabellen under viser anslag på økonomiske effekter kategorisert etter kostandsdrivere. I dette scenario ligger den største økonomiske innsparingen i reduksjon i spesialundervisningen. I tillegg er det en større økonomisk gevinst i reduksjon i ledelse og merkantile ressurser enn ved scenario 1. Innsparingene knyttet til gruppestørrelse, skysskostnader og FDV kostnader er det samme som i scenario 1.

Tabell 16: Økonomisk effekt av sammenslåing og praksisendring, etter økonomiske drivere. I tusen kroner.

Økonomiske drivere	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/2029	2029/2030	2030/2031	2031/2032	2032/2033	2033/2034	2034/2035	2035/2036
Gruppestørrelse	1 487	0	1 487	1 487	0	1 487	0	1 487	1 487	1 487	0	1 487
Spesialundervisning	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201	5 201
Ledelse og kontor	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119
Skoleskyss	-532	-519	-466	-545	-612	-585	-439	-386	-399	-386	-439	-333
FDV kostnader	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420	1 420
Sum økonomisk gevinst og praksisendring	8 694	7 221	8 761	8 681	7 128	8 641	7 301	8 841	8 827	8 841	7 301	8 894

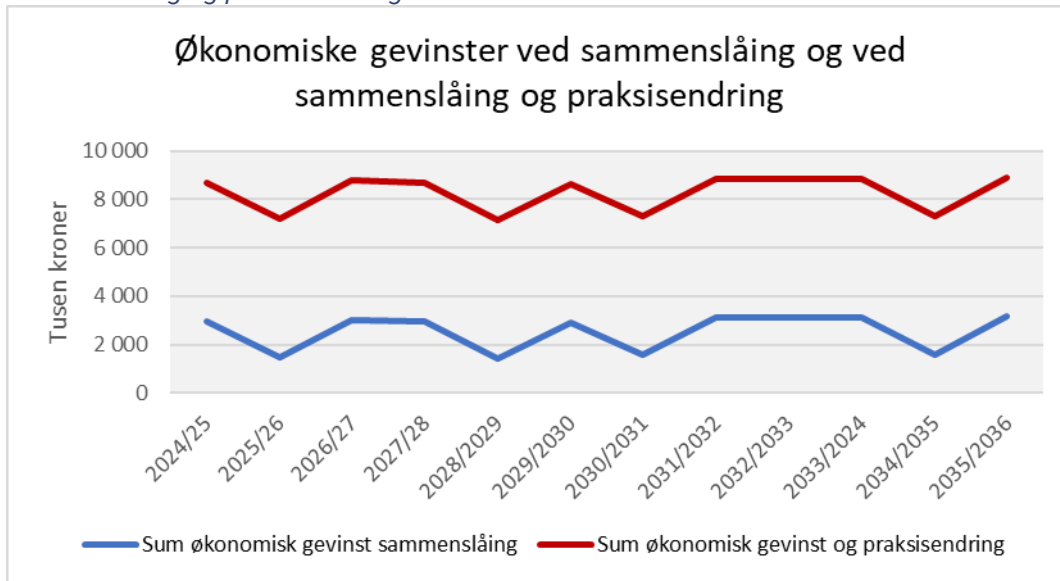
Det understrekes at dette er mer utfordrende omlegginger i driften av skolen som vil kreve målrettet og involverende arbeide internt og samarbeide på tvers med andre institusjoner som PPT.

- Gruppestørrelse: Den økonomiske effekten varierer fra 0 til om lag 1,5 millioner kroner (tilvarende 1 gruppe).
- Spesialundervisning: Her er den økonomiske effekten anslått til 5,2 millioner kroner. Dette tilsvarer dagens anslag på kostnader til bruk av assistenter og vikarer i spesialundervisningen.
- Ledelse og kontor: Effekten på kostnader til ledelse og kontor (merkantile ressurser) er beregnet til 1,1 millioner kroner per år. Dette inkluderer både at ikke lenger vil være behov for inspektør på Glomfjord skole og et anslag om reduserte ressurser til kontor ved begge skolene.
- Skoleskyss: Skyssutgiftene er beregnet å øke kostnaden mellom 612 tusen kroner og 333 tusen kroner.
- FDV kostnader: Reduksjonen i FDV kostnader er beregnet til 1,420 millioner kroner per år.

Sammenligning av de to scenarioene

Figur 11 sammenligner den økonomiske effekten av de to scenarioene. Den blå linjen viser at sammenslåingen i seg selv vil ha en økonomiske effekt som varierer mellom 1,4 og 3,2 millioner kroner per år. Den røde linjen viser at potensialet er opp til vel om lag 8,8 millioner kroner dersom man også tar ut effekter knyttet til organisering av spesialundervisning, ledelse og merkantile ressurser.

Figur 11: Sammenstilling av økonomiske effekter ved to ulike scenarier knyttet til sammenslåing og sammenslåing og praksisendring. I 1000 kroner.

10.0 Høring og medvirkning

Dette høringsdokumentet skal ut på høring med administrasjon Oppvekst sine foreløpige anbefalinger om hvilken ungdomstrinnstruktur man mener nordbygda i Meløy er best tjent med. Gjennom høringen får alle som ønsker det mulighet til å komme med skriftlige uttalelser i saken. Disse uttalelsene vil bli tatt med i vurderinger som gjøres i endelig saksfremlegg til kommunestyret i juni, hvor endelig beslutning skal fattes.

Det vil også legges opp til en prosess for medvirkning som beskrives i kapittel 10.2.

10.1 Høringsbrev

Høringen er åpen for alle og legges derfor på kommunens hjemmeside. I tillegg sendes høringsbrev til følgende høringsinstanser:

- Skolene ved rektor. Rektor sikrer at saken tas til behandling i elevråd, samarbeidsutvalg, foreldreråd og i personalet
- Ledere i FAU
- Ungdomsrådet
- Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
- Norsk forbund for utviklingshemmede
- Hovedtillitsvalgte i fagforbundet og utdanningsforbundet
- Hovedverneombud
- Grendelagene i Ørnes og Glomfjord
- Nordland fylkeskommune (skoleskyss)

10.2 Medvirkningsmøter

Det vil gjennomføres informasjonsmøter for alle ansatte ved de berørte skolene i forkant av høringsrunden. Her deltar administrasjon Oppvekst, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud.

Det vil parallelt med høringen gjennomføres medvirkningsmøter, hvor det gjennomføres et gruppearbeid. (se vedlegg 8)

Møter for:

- Elever i sine klasser sammen med sine lærere
- Ansatte sammen med sine tillitsvalgte
- FAU sammen med rektor

Det lages også en elevpresentasjon av saken, som skal gjennomgås med elevene i forkant av gruppearbeidene. (se vedlegg 9)

Innspill fra elevene i klassene sammenfattes og tas videre til elevrådet, og sendes deretter kommunalsjef for oppvekst.

Grendeutvalgene i Glomfjord og Ørnes vil også få tilbud om informasjonsmøter med administrasjon Oppvekst.

10.3 Innspill til høringen

Nasjonale rammer og føringer knyttet til tjenestekvalitet, innspill fra ansatte og innbyggere, vurderinger av dagens situasjon i kommunen og demografisk utvikling, vil til sammen utgjør et kunnskapsgrunnlag der faglig skjønn legges til grunn for de anbefalinger kommunedirektøren vil legge frem for politisk behandling.

Høringsdokumentet og alle innspill som kommer gjennom høringsuttalelser og innspill fra medvirkningsmøter utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget som legges ved saksfremlegg til politisk behandling.

«Faglig skjønn» innebærer at det ikke finnes en fasit, men at det etter beste evne søkes å gi beslutningstakerne et godt grunnlag for å kunne gjøre gode beslutninger.

11.0 Oppsummering- utredning sammenslåing av Glomfjord og Ørnes skole

Gjennom de forutgående 10 kapitlene i dette høringsdokumentet, har en søkt å belyse de ulike sidene med å innfri omstillingsbehovet, som ligger i prosessen med å slå sammen ungdomstrinnene på Ørnes og i Glomfjord. Dette ut fra bestillingen kommunestyret gjorde i sak 71/23 den 16.11.2023. En har fulgt veilederen utarbeidet av myndighetene på området, samt sammenstilt og benyttet samme form og metodikk i oppbyggingen av dokumentet, som andre kommuner i landet har gjort i saker av lik karakter.

Ut fra den klare bestillingen kommunestyret har gitt til kommedirektøren om å igangsette prosess, som har til hensikt å slå sammen ungdomstrinnene ved Glomfjord skole og Ørnes skole, der Ørnes skole blir felles ungdomsskole for alle skoleelevene, er det forsøkt å belyse saken gjennom å henvise til kunnskapsgrunnlaget som lovkrav, forskning og nasjonale rammer.

Det er sett på demografi, elevtallsutviklingen i kommunen, kommunes økonomi og driftsutgiftene med grunnskolene i Meløy som helhet, skolestruktur, kvalitet og nasjonal lærernorm/tetthet.

Utredningen har belyst framtidig rekruttering, grad av spesialundervisningstilbud i kommunen, pedagogisk kvalitet og nasjonale føringer og kommunens egne mål for skolene i Meløy (temaplan). Det er vist til bestemmelsene i Fagfornyelsen LK-20, Stortingsmelding 6 Tett på -tidlig innsats inkluderende felleskap og skoleeieres ansvar med implementering av ny opplæringslov, som trer i kraft 1.8.2024 (skoleeiersansvar for kvalitetsvurdering). Oppvekstreformen som trådte i kraft fra 1.1.2022 er også tatt med i utredningen som eget punkt. Det samme gjelder FNs barnekonvensjon artikkel 3 og nærskoleprinsippet, sistnevnte som sier at alle elever rett til å gå på nærskolen i sitt miljø sammen med andre barn. Vedtak kommunen gjør skal synliggjøre barnets beste. Siste delen av dokumentet har tatt for seg skolelokaler, skoleskys og trafiksikkerhet.

Det er også lagt inn en egen utredning fra KS konsulent om ressursbruken i de berørte skolene, og mulighetsbildet man har i en omstillingsprosess.

En avgjørelse om skolestruktur bygger på kommunestyrets økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer. Å argumentere til barnets beste, vil i de fleste tilfeller dreie seg om å balansere argumenter knyttet til disse prioriteringene. Barnets stemme inn i debatten i form av høringsutspillene, må tillegges vekt. Det er likevel de voksne som har ansvaret for å ta beslutningene der barns beste er vurdert. Det er mange hensyn som skal veies opp mot hverandre i denne saken.

Administrasjon Oppvekst har ansvaret for utredningen, og kommer her med en oppsummering av en del argumenter, som kan ligge til grunn for saksfremlegg og endelig vurdering av saken til i kommunestyret. Dette i relasjon til bestillingen kommunestyret tidligere har gjort. Endelig anbefaling kommer i eget saksfremlegg som skal til behandling i kommunestyret 13.juni.

Forutsetningene kommunestyret satte for prosess og utredning, mener en er fulgt fra kommunaldirektørens side.

1. Det mangler svømmebasseng i Ørnes, men det anses ikke som et problem, siden man allerede skysser andre elever til bassenget i Glomfjord. Her kan man ved en sammenslåing tilrettelegge slik at svømmeundervisningen legges til starten eller slutten av dagen, slik at elevene fra Glomfjord ikke får ekstra reisetid i løpet av skoledagen.
2. Glomfjordelevne får ved en sammenslåing lengre reisevei, lengre skoledag og mindre fritid, hvis de må reise til Ørnes. Skyssutgiftene til elevene fra Glomfjord skole blir større, dette sees opp mot innsparinger til ansatte. Reisetiden elevene vil få regnes som akseptabel.
3. Glomfjordelevne får et ekstra skolebytte ved en sammenslåing, i dag har de hele sin tid i grunnskole ved samme skole. Dette krever god planlegging og godt samarbeid mellom skolene om den nye overgangen, gjennom gode overgangsplaner.
4. Det kan oppstå oppstartsutfordringer, som konsekvens av ny skole. Dette må planlegges for i forkant, slik at man kan gjøre forberedelser og sette inn nødvendige tiltak.
5. En annen faktor ved en slik sammenslåing er at man kan oppleve at flere elever velger å søke seg til privatskolen, det medfører mer inntektstap og nye utgifter for kommune.
6. Elevtallet i Meløy er synkende og vil synke ytterligere i årene som kommer. Ved å samle ungdomsskoleelevne ved Ørnes skole, får man en bedre kullstørrelse i forhold til deling i undervisningsgrupper. Dette kan gi en mer bærekraftig løsning både i forhold til kvalitet, undervisningskompetanse og økonomi.

7. Elevene får et større tilfang av medelever i samme alder ved en felles skole, og sjansen får å finne nye klassekamerater og voksne som en kan utvikle gode og nære relasjoner til øker.
8. Det er lettere å rekruttere lærere med godkjent undervisningskompetanse til et større miljø, og ressursene vil kunne utnyttes bedre i et samlet ungdomsskolemiljø.
9. Et større og samlet fagmiljø for ungdomsskolelærere vil være bedre rustet i møte med kravende som ligger i nasjonale føringer om sterke profesjonsfelleskap og kvalitetsutvikling i skolen.
10. En felles skole kan gi bedre utnyttelse av ressurser til av viktige funksjoner som rådgiver/karriereveileder, sosiallærer, spes.ped koordinator og skolehelsetjeneste.
11. En sammenslåing vil gi bedre arealutnyttelse ved Ørnes skole, og muligheter for å benytte ledige areal ved Glomfjord skole til andre tjenester.
12. En sammenslåing kan gi økonomiske besparinger og mer effektiv og bærekraftig drift av ungdomsskolene i nordbygda. Meløy kommune bruker mer ressurser til grunnskole enn beregnet utgiftsbehov ifølge KOSTRA tallene. Utgiftene er i utakt med den demografiske utviklingen, og de statlige overføringene. Mange små skoler krever mer ressursen enn Meløy kommune har råd til. Rapporten fra KS konsulent viser mulige økonomiske innsparinger.
13. Det må fremover tilrettelegges for en skolestruktur hvor vi samler og fordeler lærerne på hensiktsmessige måter, i skoler med flere elever på samme trinn, med gode lærings- og utviklingsmiljø for elevene og med gode arbeidsmiljø og rammebetingelser for lærerne.

12.0 Referanser

[GSI - Grunnskolens Informasjonssystem \(udir.no\)](#)

[2023_meloy_kostraks-k_11-23.pdf](#)

[VEDLEGG TIL HØRING: lokaliseringsplan av undomstrinn og etablering av barnehage på kalstad \(kragero.kommune.no\)](#)

[Beregning av satser for grunnskoler godkjent etter friskolelova 2022 \(udir.no\)](#)

[skolestruktur utredningen 2021 \(kragero.kommune.no\)](#)

[KOSTRA - regjeringen.no](#)

[Kostnader til barnehage og grunnopplæring \(udir.no\)](#)

https://www.meloy.kommune.no/globalassets/bildearkiv/politikk-og-administrasjon/okonomi/2023_meloy_kostraks-k_11-23.pdf

[En+vurdering+av+skolestrukturen+i+Fauske+kommune+og+innføring+av+kretsgrenser.pdf \(custompublish.com\)](#)

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_9#%C2%A78-2

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-7/id766593/?ch=1>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjonen/i88078/>

[Behandlingen av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser Udir-2-2012](#)

[NOU 2023: 27 - regjeringen.no](#)

[NOU 2023: 1 - regjeringen.no](#)

[index-meloy-2021.pdf](#)

[Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) - Lovdata](#)

[\(PDF\) Utredning av ungdomstrinnstrukturen i Indre Fosen kommune - 4 1 Innledning Oppvekstutvalget i Indre Fosen ba i møte 31. august 2017 rådmannen om å sette i gang et arbeid for å - PDFSLIDE.TIPS](#)

[Forskrift til opplæringslova - Kapittel 14. Krav til kompetanse ved tilsetjing og undervisning - Lovdata](#)

[KS Konsulent \(loten.kommune.no\)](#)

[Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis | udir.no](#)

[Antall elever og skoler | udir.no](#)

[Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) - Kapittel 10. Personalet i skolen m.m. - Lovdata](#)

[Barne- og ungdomsskoler – SSB](#)

[3.5 Profesjonsfelleskap og skoleutvikling \(udir.no\)](#)

[SAMMENHENG MELLOM SKOLESTØRRELSE OG KVALITET. Av Tone H. Sollien, Asplan Viak - PDF Gratis nedlasting \(docplayer.me\)](#)

[Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen? - SSB](#)

[nasjonale_prover_2008.pdf \(udir.no\)](#)

[Forord-innhold.pmd \(ssb.no\)](#)

[Forskrift til opplæringslova - Kapittel 13. Oppfølgingstenesta i vidaregåande opplæring - Lovdata](#)

[3. Kompetansekrav for å undervise på ungdomstrinnet | udir.no](#)

[Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10 - Lovdata](#)

[en-skole-for-var-tid_v5.pdf \(regjeringen.no\)](#)

[Hva er barnevernsreformen? | Bufdir](#)

[Vei og trafikk \(meloy.kommune.no\)](#)

[Ulykker på skoleveg - Transportøkonomisk institutt \(toi.no\)](#)

[retningslinjer-for-skoleskyss.pdf \(nfk.no\)](#)

[Vi trenger flere lektorer i ungdomsskolen! - Norsk Lektorlag](#)

[TIMSS 2015: Vi kan lykkes i realfag | udir.no](#)

[Lærerkompetanse og elevresultater i ungdomsskolen, 2008 | udir.no](#)

[Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen \(regjeringen.no\)](#)

[horingsdokument-skolestruktur-2020.pdf \(narvik.kommune.no\)](#)

[KD-Rekrutteringsstrategi-lerere-korr6-002-.pdf](#)

[Microsoft Word - 062015 Skole- og barnehagestruktur i Lillehammer kommune \(ostforsk.no\)](#)

[Lærerrekuttering 13614200 Rapport juli-22.pdf \(uis.no\)](#)

[LæreriNord - sammen for å rekruttere lærere](#)

Samlokalisering av Neverdal skole og Neverdal barnehage til oppvekstsenter sak 15/2346

Thorsen, H. S. 2017. *The effect of school consolidation on student achievement*. Bergen: Norges Handelshøyskole, Institutt for samfunnsøkonomi.

Kollin, M. S. og L. H. Eriksen (2010) Konsekvenser af en ændret skolestruktur. Et litteraturreview af eksisterende undersøgelser. KREVI, Aarhus, Danmark.

Stette, Øystein (2023) Ny opplæringslov 2024 med forarbeider og lovspeil, Fagbokforlaget

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no